

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7
 Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89
 Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.
 Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe

Cena 25 gr.
 egz.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji
 Komunikaty, przesłane redakcji, nie będą uwzględnione.
 Reklamy redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
 Cena ogłoszeń i prenumeraty umieszczona jest na ostatniej stronie.

Przywódcy Heimwehry przed sądem

Proces o nieudany zamach stanu w Austrii. — Pfrimer uważa, że konstytucja austriacka jest nielegalna

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń 14. 12. (W) Przed sądem przysięgłych w Grazu rozpoczął się dziś proces przeciw przywódcom nieudanego zamachu stanu Heimwehry austriackiej w dniu 13 września br. Jako oskarżeni przed sądem stają: dr. Walter Pfrimer, adwokat; poseł Kammerhofer, pułkownicy rezerwy: Hofer, Flechner i Riedlechner, dalej kapitan rezerwy Harter, Seitner i Harant. Żaden z nich nie był jeszcze karany. Akt oskarżenia zarzuca im zdradę stanu. W śledztwie dr. Pfrimer przyznał się do zarzucanych mu czynów, nie przyznaje się natomiast do zdrady stanu. Na dzisiejszej rozprawie Pfrimer podtrzymuje swoje zeznania złożone wobec sędziego śledczego. Co się tyczy zdrady stanu to nie poczuwa się do winy. Zdaniem jego, zdradę stanu w Austrii możnaby popełnić tylko wtedy, gdyby sama konstytucja była te

galna. Konstytucja, wedle jego zdania, nie jest legalna, ponieważ cesarz Karol abdykując, pozostawił narodowi austriackiemu decyzję co do przyszłej formy ustroju państwowego, naród zaś nigdy pytany o to nie był. Ustawy dzisiejsze są przestarzałe i nie mogą być stosowane.

Omawiając wydarzenia w dniu 13 września br. dr. Pfrimer oświadczył, że gdyby wówczas do akcji przystąpiła Heimwehra ze wszystkich krajów byłby miał do dyspozycji 200 tysięcy ludzi i byłoby mu się niewątpliwie udało odsunąć socjalistów od wpływu na rząd, o co mu głównie chodziło. Pogłoski o rzekomej pomocy w akcji zbrojnej ze strony niektórych członków rządu i egzekutywy są nieprawdziwe. Jeśli mówił o tem swoim podwładnym to tylko w celu wzbudzenia w nich wiary w powodzenie zamierzonej akcji.

kich możnaby było uniknąć w przyszłości nie bezpieczeństwa krwawych zatargów między narodami Europy. Według niego należy usunąć przede wszystkim powody do wszystkich tarć w dziedzinie narodowościowej. Wszelkie irredenty — twierdzi autor — wcześniej czy później muszą doprowadzić do wojny. Aby osiągnąć ten cel, należy starannie zbadać zagadnienia, które dzielą obecnie narody Europy.

Jednym z tych zagadnień jest kwestja polskiego Pomorza, które propaganda nazwała podstępnie „korytarzem”. Trudność rozstrzygnięcia tego zagadnienia pochodzi z tego, że prawo Niemiec do tego, aby nie być odciętemi od jednej ze swych prowincyj, wchodzi w dany wypadek w kolizję z prawem samorządności narodów. Gdyby Polska żądała Pomorza jedynie na zasadzie argumentów ekonomicznych, gdyby dano Polsce Pomorze jedynie dlatego, aby pozwolić jej na posiadanie własnego portu na Bałtyku, możnaby było mówić o tem, że konferencja pokojowa popeliła pewną nieostrożność. Lecz na długo przed wojną ziemia ta obierała do Reichstagu posłów narodowości polskiej, należących do o pozycji, i ludność tej ziemi wykazała swą twarą wolę należenia do państwa polskiego, gdyby kiedykolwiek państwo to miało powstać. Zwrócenie „korytarza” pomorskiego Niemcom nie stanowiłoby wobec tego rozstrzygnięcia zagadnienia, a raczej spowodowałoby wytworzenie nie słusznego irredentyzmu polskiego na miejscu irredentyzmu niemieckiego, posiadającego raczej charakter sztuczny.

Po moratorium Hoovera — moratorium Laval'a?

Paryż 14. 12. PAT. Dziennik „L'Ami du Peuple” ogłasza sensacyjne rewelacje o zobowiązaniach wobec Niemiec, które miał zaciągnąć premier Laval w czasie swego pobytu w Waszyngtonie. Według tych zobowiązań ma być ogłoszone moratorium Laval'a, które nastąpi po moratorium Hoovera i trwać będzie 1, 2 lub 3 lata, stosownie do czasu trwania depresji ekono-

micznej. Moratorium to dotyczyć będzie w zasadzie tylko półrocznych wypłat, należnych od Niemiec, gdyż Hoover nie zgodził się na udzielenie Francji więcej niż 50 procent redukcji jej długów. W istocie jednakowoż Niemcy nie będą musiały wypłacić w ciągu tego czasu, gdyż mają być udzielone kredyty w wysokości połowy należności z tytułu odszkodowań.

Sen. Borah wciąż powtarza swoje

„jeszcze raz: „konieczność rewizji traktatu wersalskiego”

(Telegram własny „Nowego Dziennika”)

Londyn. 14. 12. (L) Organ partji pracy „Daily Herald” przynosi dziś wywiad swego korespondenta waszyngtońskiego z przewodniczącym komisji zagranicznej senatu, senatorem Borahem w sprawie sytuacji politycznej Europy. Zdaniem senatora Boraha, poprawa sytuacji europejskiej może nastąpić tylko przez zbliżenie francusko-niemieckie i to na zasadzie programu uwzględniającego interesy żywotne Niemiec. Wykonanie takiego programu wymaga jednak zmiany kursu obecnej polityki francuskiej, czego cały świat oczekuje. Kwestja reperacji leży wyłącznie w rękach francuskich. Jak zwykle, podkreślał Borah także i przy tej sposobności konieczność rewizji traktatu

wersalskiego. W dalszym ciągu wywiadu Borah oświadczył, że występował za jednorocznym moratorium, aby dać Europie możliwość stworzenia zdrowego planu gospodarczego. Obecnie jest on przeciwny prolongacji tego moratorium, gdyż uważa, że ten środek nie doprowadzi do celu. Jedynym wyjściem byłoby skreślenie długów wojennych. O ile konferencja rozbrojeniowa, która jest właściwie konferencją gospodarczą, nie doprowadzi do rzeczywistego obniżenia zbrojeń, będą wszelkie konferencje gospodarcze bez wartości. Uzdrowienie ogólnej sytuacji gospodarczej nastąpi tylko wtedy, gdy zbrojenia zostaną zredukowane a długi wojenne i reparacje skreślone.

Jak uniknąć wojny w Europie?

W. Martin o zagadnieniu polskiego Pomorza

Paryż 14. 12. PAT. Miesięcznik „Revue des Vivants”, wychodzący pod naczelną redakcją

H. de Jouvenela ogłasza trzeci z kolei artykuł, poświęcony badaniu warunków, w ja-

Ryga 14. 12. (R) Dziś wybuchł tu strajk szoferów samochodowych i autobusowych, Strajkuje 16 tysięcy szoferów.

B. dyrektor Creditanstaltu aresztowany przed wyjazdem do Ameryki

Wiedeń. 14. 12. (W) Dzienniki donoszą z Lizbony, że policja tamtejsza na podstawie listów gończych aresztowała tam b. dyrektora austriackiego Zakładu Kredytowego, Fritza Ehrenfesta. Po spisaniu protokołu Ehrenfest został po paru godzinach wypuszczony na wolność.

AZANA TWORZY GABINET HISZPAŃSKI

Madryt. 14. 12. PAT. Prezydent powierzył Azanie misję tworzenia gabinetu. Azana oświadczył, że usiłować będzie stworzyć gabinet unji republikańsko-socjalistycznej.

GANDHI NIE UZYSKAŁ AUDJENCJI U PAPIEŻA

Rzym. 14. 12. PAT. Gandhi odjechał do Brindisi, nie uzyskawszy audjencji u papieża.

GEN. SCHILL ODEBRAŁ SOBIE ŻYCIE W WIEZIENIU

Budapeszt. 14. 12. PAT. Generał Franciszek Schill, b. generalny inspektor żandarmerji węgierskiej, aresztowany przed kilku dniami w związku z aferą wykrytego spisku, popełnił w więzieniu samobójstwo.

Serja ustaw podatkowych na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 14. 12. Sin. Jutro (we wtorek) o godz. 10 odbędzie się plenarne posiedzenie Sejmu. Na porządku dziennym znajduje się szereg spraw podatkowych, a mianowicie sprawozdanie komisji skarbowej o rządowym projekcie w sprawie zmiany ustawy o państwowym podatku obrotowym, dalej sprawozdanie komisji skarbowej o wniosku posła Gruszczyńskiego z Ch.D. o państwowym podatku przemysłowym i wniosek Kola Żydowskiego w sprawie zmiany ustawy o podatku przemysłowym.

Referuje poseł Wartalski. Dalej przewiduje po rządzie dzienny sprawozdanie komisji skarbowej o rządowym projekcie zmiany ustawy o podatku od lokali, projekt ustawy o podatku od rejentów i komorników, państwowy podatek od energii elektrycznej. Nadto na porządku dziennym znajdują się sprawy ukraińskie, jak otwarcie zamkniętych gimnazjów itd. Ostatnim punktem porządku dziennego będzie wniosek nagły stronnictwa opozycyjnych w sprawie nadużyć wyborczych w okręgu przemyskim.

Wszyscy członkowie rządu angielskiego są zwolennikami żydowskiej siedziby narodowej Winston Churchill o kongresie muzułmańskim i żydowskiej Palestynie

Nowy Jork. 14. 12. ŻAT. W dniu wczorajszym przybył do Nowego Jorku Winston Churchill. Udzielił on przedstawicielowi ŻATnej wiadomości, w którym oświadczył m. in., że kongres muzułmański w Jerozolimie nie może mieć żadnego wpływu na rozwój żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Wielka Brytania nie przypisuje temu kongresowi jakiegokolwiek znaczenia, któreby dotyczyło Żydów. Nieszczę-

na Biała Księga Passfielda została naprawiona i pod tym względem członków obecnego rządu nie dzieli żadne rozbieżności zdań w sprawie zobowiązań Wielkiej Brytanii wobec obywateli żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Wszyscy bez wyjątku członkowie rządu angielskiego są zdecydowanymi zwolennikami idei żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Imigracja przez małżeństwo - wzbroniona

Waszyngton. 14. 12. ŻAT. Generalny komisarz dla spraw imigracji przy rządzie Stanów Zjednoczonych przedstawił na wczorajszym posiedzeniu kongresu Stanów Zjednoczonych projekt billu kwalifikującego jako ciężkie przestępstwo wszelkiego rodzaju „zmówione mał-

żeństwa“ (collusive marriage) obywateli Stanów Zjednoczonych z obywatelami innych państw, zawierane jedynie w celu umożliwienia cudzoziemcom imigracji do Ameryki. Projekt billu zapowiada, że cudzoziemcy, którzy tą drogą imigrowali do Stanów, będą deportowani.

Większość antyrządowa w kongresie amerykańskim

Waszyngton. 14. 12. PAT. Skutkiem zwycięstwa demokratów w uzupełniających wyborach do kongresu w New Jersey, większość demokratyczna, antyrządowa jest zapewniona

w kongresie. Demokraci mają obecnie w kongresie 219 posłów, republikanie 214, oprócz tego zasiada w kongresie jeden labourzysta i jest jeden wakans.

Wysoki dygnitarz angielski ginie z rąk dwóch kobiet bengalskich

New Delhi 14. 12. PAT. Charles Steven, wyższy urzędnik z okrętu Tippera w Bengalu, został zastrzelony dzisiaj rano przez dwie kobiety bengalskie. Sprawczynie zamachu zostały aresztowane. Motywy zamachu jak przypuszczają, mają podłoże polityczne. Jest to pierwszy

wypadek czynnego udziału kobiet w zamachu morderczym w historii ruchu terrorystycznego w Indjach. Dotychczas kobiety odgrywały tylko rolę pomocniczą, jak np. w zamachu bombowym na pociąg wicekróla.

Przeszło 300 pasażerów zginęło w katastrofie na rzece Jangtse

Londyn. 14. 12. (L) Wedle doniesień z Szanghaju na rzece Jangtse wydarzyła się dziś straszna katastrofa okrętowa, której ofiarą padło kilkadziesiąt osób. Na porowcu „Tathe“, na którego pokładzie znajdowało się zgórą 600 podróżnych, przeważnie Chińczyków — nastąpił wybuch zbiornika ropy, w następstwie czego statek został uszkodzony i stanął w płomieniach.

Część podróżnych rzuciła się do wody, wielu zaś zginęło w płomieniach. Mimo natychmiastowej pomocy płonący parowiec zatonął w krótkim czasie, pociągając za sobą znaczną część podróżnych. Ogółem wyratowano około 300 osób. Reszta, ponad 300 osób, poniosła śmierć w ogniu lub wodzie.

Moskwa. 14. 12. PAT. Młodego historyka sowietckiego prof. Shucklego, który miał nieszczęście napisać artykuł krytyczny, omawiający powojenną politykę partii bolszewickiej, usunęto nie tylko z zajmowanego stanowiska, lecz rów-

nież z partii. Prasa zarzuca mu, że dążył do zdyskwalifikowania Lenina i obecnych wodzów partyjnych oraz do fałszowania historii bolszewickiej.

Chore kobiety otrzymują przez użycie naturalnej wody gorzkiej. Franciszka-Józefa lekko wypróżnienie, przyczem połączone to jest nieraz z nadzwyczaj dobroczynnym działaniem na chore organy. Zadać w apt. i dr.

Dziś przemawiają prokuratorzy

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 14. 12. Sin. We wtorek o godz. 10 rano rozpoczyna się rozprawa brzeska. Przemawiać będą prokuratorowie Grabowski i Rauze.

„Das ist Polen“ zabronione w Polsce

Warszawa 14. 12. Sin. Ministerstwo spraw wewnętrznych zarządziło konfiskatę książki v. Oertzena „Das ist Polen“.

Sprawa ekscesów na posiedzeniu warszawskiej Rady Miejskiej

Warszawa. 14. 12. ŻAT. Po długich pertraktacjach prezydium rady miejskiej w Warszawie uchwaliło umieścić na porządku dziennym czwartkowego posiedzenia rady miejskiej jako pierwszy punkt dyskusję w sprawie ostatnich ekscesów antyżydowskich.

Sędziwy szpieg skazany na 8 lat więzienia

Baranowicze 14. 12. PAT. Nowogrodzki sąd okręgowy na rozprawie w Baranowiczach rozpoznał sprawę mieszkańca Baranowicz, Bazyla Jugowa, oskarżonego o uprawianie szpiegostwa na rzecz Rosji sowieckiej. Oskarżony Jugow przyznał się całkowicie do winy, wobec czego sąd, biorąc pod uwagę jego podeszły wiek, 62 lata, oraz szczerą skruchę, skazał go na 8 lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw.

JAKA BĘDZIE POGODA?

Warszawa 14. 12. Sin. Prawdopodobny przebieg pogody na wtorek dnia 15 bm.: Wyżyna małopolska, Śląsk, Podhale, Tatry i Małopolska wschodnia: Zachmurzenie duże w ciągu dnia drobny deszcz lub dżdżysto, ciepło. Dniem temperatura do 6 stopni, umiarkowane, na wybrzeżu silne i porywiste wiatry zachodnie.

Bufa hitlerowców nie zna granic

Lipsk 14. 12. PAT. Na wielkim zebraniu politycznym w Lipsku przemawiał poseł frakcji parlamentarnej narodowych socjalistów, dr. Decker z Berlina na temat „wymarszu narodu“: „Stoimy w przededniu ostatnich, decydujących walk z przeciwnikami politycznymi. Marszu naszego nie powstrzyma żaden dekret nadzwyczajny rządu Rzeszy. Zwycięstwo ostateczne odniesie z całą pewnością nacjonalizm“ Przemówienie swe dr. Decker zakończył słowami: „Nie cofniemy się przed żadnym, chociażby najbardziej ostrymi zarządzeniami policyjnymi“.

Zarwanie niemiecko-szwajcarskiego układu handlowego

Berno. 14. 2. (R) Wobec negatywnego wyniku rokowań szwajcarsko-niemieckich w sprawie odnowienia traktatu handlowego, rada związkowa wypowiedziała Niemcom układ handlowy z dniem 4 lutego 1932 r.

Dymisja Czang Kai Szeka

Londyn. 14. 12. (L) Donoszą z Nankinu, że prezydent republiki chińskiej marszałek Czang-Kai-Szek podał się dziś do dymisji.

B. prezydent Peru pójdzie pod sąd

Lima 14. 12. PAT. Kongres uchwalił postawić w stan oskarżenia b. prezydenta republiki Leguia i jego współpracowników jako zdrajców, oskarżonych m. in. o oddanie kolej żelaznych przedsiębiorstw zagranicznym i o zawarcie nielegalnych pożyczek.

Siedmiu ekspertów w poszukiwaniu klucza sytuacji finansowej

Gdy kryzys gospodarczy dochodzi do tego wysokiego punktu nasilenia, że likwidacja wie rytelności następuje głównie drogą odpisów, gdy bankructwa stają się nagminną formą regulowania zobowiązań, wtenczas zanika najważniejsza ze zdobyczy nowoczesnego systemu gospodarstwa światowego — zanika kredyt.

Niemieckie gospodarstwo publiczne i prywatne stoi właśnie przed alternatywą: moratorium, albo bankructwo, a od rozstrzygnięcia sprawy niemieckiej zależy będzie utrzymanie się nadal stosunków między państwami, opartych na kredytowej wymianie dóbr, w pierwszej linii zaś kapitałów, którychto ostatnich nierównomierny rozdział uchodzi za główną przyczynę światowego przesilenia ekonomicznego.

Sytuacja zadłużenia Niemiec wobec zagranicy przedstawia się wedle ostatnich ogłoszeń Banku Rzeszy następująco: zadłużenie krótkoterminowe (wynoszące mniej, niż 12 miesięcy) w markach niemieckich przeszło RM. 1 miliardów, w walutach obcych zaś RM. 12 miliardów, zaś zadłużenie długoterminowe wynosi RM. 11'5 miliardów.

Wedle przyjętych przez Niemcy zobowiązań mają być długi krótkoterminowe, opiewające na marki niemieckie spłacane ratami po 15% miesięcznie, bez jakiegokolwiek prolongaty rat, natomiast całe krótkoterminowe zadłużenie w walutach obcych zostało sprolongowane do 29 lutego 1932 r. Ponadto, jak wiadomo, upływa w czerwcu 1932 r. termin moratorium Hoovera, co pociąga za sobą płatność reparacyjną w pieniądzu, albo w towarze w kwocie 1 milarda marek.

Wskazując na spadające pokrycie złotowodewizowe w Banku Rzeszy, które doszło w chwili obecnej do 27'5 procent, wskazując w dalszym ciągu na przejście krótkoterminowego zadłużenia zagranicznego w Niemczech w kapitał stały, nie nadający się w najbliższym czasie do upłynnienia, zabiegają Niemcy w celu utrzymania swej wypłacalności o udzielenie im dalszych krótkoterminowych kredytów, o skonwertowanie prywatnego długu krótkoterminowego na długoterminowy, w końcu o zredukowanie, względnie nawet i anulowanie odszkodowań wojennych.

W ścisłym związku z sytuacją finansową Niemiec pozostaje położenie Anglii, skoro uwzględni się, że 20 procent prywatnego zadłużenia niemieckiego opiewa na funt szterling i odnosi się do wierzycieli angielskich, tak, iż spłacenie tego zadłużenia przez Niemcy w lutym 1932 byłoby równoznaczne z przerzuceniem wielkiej, bo 30-procentowej straty kursowej na wierzyciela angielskiego, który wobec zagranicy zadłużonym jest głównie w dolarach. Taksamo ma się rzecz i w odniesieniu do czerwcowej raty reparacyjnej, którą Anglia inkasuje od Niemiec, Francji czy Polski w funkcje szterlingu, odprowadza zaś Ameryce w dolarze.

Łatwo zrozumieć, że leżałoby w interesie finansów angielskich sprolongowanie prywatnych długów i zredukowanie publicznych zobowiązań Niemiec, gdyż tylko tym sposobem Anglia uchroni się od strat, wynikających dla niej ze spadku funta szterlinga w związku z jej wielkimi wierzytelnościami do zagranicy.

Wspólne interesy finansowe Niemiec i Anglii sprzeczą się jednak z interesami Francji, o tyle, że wysuwana przez Niemcy łączność prywatnego długu krótkoterminowego z zobowiązaniami reparacyjnymi, nie jest przez Francję uznawana już z tego względu, że wpływami z niemieckich rat odszkodowawczych pokrywa Francja swe długi wojenne i swój deficytujący budżet państwowy. Najdalszym więc ustępstwem ze strony Francji byłoby jedynie dopuszczenie do sprolongowania nieum warunkowanej raty reparacyjnej niemieckiej i za to odpowiedni ekwiwalent ze strony jej

wierzycieli z pożyczek wojennych. Ponadto we dle stanowiska Francji, mają niemieckie długi publiczne prawo pierwszeństwa przed długami prywatnymi, te ostatnie zaś chciałaby Francja pozostawić zbadaniu prywatnym bankierom przez zwołanie specjalnego komitetu bankierów Berlina. Dołącza się do tego nieustępliwego stanowiska Francji w sprawie długów prywatnych z pewnością także i chęć wpłynięcia na politykę walutową Anglii w kierunku poprawy kursu funta, gdyż o ileby Anglia musiała liczyć się z realizacją swych wierzytelności w banknocie funtowym na terminy bliskie, natenczas byłaby zmuszona, celem uchronienia się od wysokich strat kursowych, swą politykę emisyjną tak nastroić, aby kurs funta możliwie na najwyższym poziomie ustabilizować. Leżałoby to w wysokim stopniu w interesie gospodarstwa francuskiego. Wiadomo bowiem, że najkatastrofalniej odbiła się dewaluacja waluty angielskiej na gospodarstwie francuskim, gdzie dotknięte zostały nie zwykle silnie konkurencją korzystnie kalkulujących się wyrobów angielskich przemysły: włókienniczy, jedwabniczy, metalowy, konfekcyjny i wszystkie przemysły luksusowe, spadły dochody z turystyki, ucierpiał handel kolonialny, handel surowcowy, a jak donoszą,

Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę grudnia

Warszawa 14. 12. PAT. Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę grudnia rb. wykazuje zapas złota 600.349.000 zł., tj. o 2.687.000 zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 3.763.000 do sumy 80.617.000 zł., również i niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 6.599.000 zł. do 119.892.000 zł. Portfel wykłowy wykazuje zmniejszenie o 16.277.000 zł. i wynosi 619.694.000 zł. Stan pożyczek zastawowych podniósł się o 636.000 zł. i wynosi 115.483.000 zł. Inne aktywa zmniejszyły się o 2.574.000 zł. do sumy 233.081.000 zł. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 19.143.000 zł. do 227.859.000 zł. Obieg biletów bankowych spadł o 42.561.000 zł. do sumy 1.168.350.000 zł. Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań banku wyłącznie złotem wynosi 43 procent, pokrycie kruszcowo walutowe 48'77 procent, wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 51'30 procent. Stopa dyskontowa w banku 7 i pół procent, lombardowa 8 i pół procent

W przededniu ważnych rozstrzygnięć w Austrii

Wiedeń. 14. 12. PAT. Tydzień bieżący przyniesie ważne decyzje w dziedzinie polityki wewnętrznej Austrii. Jak donoszą dzienniki, kanclerz Buresch na wtorkowym posiedzeniu Rady Narodowej złoży z okazji wniesienia ustawy o Zakładzie Kredytowym złoży ważne oświadczenie, w którym wskaże na powagę sytuacji i na konieczność szybkiej likwidacji spraw Zakładu Kredytowego. „Reichspost“ podkreśla, że gdyby Wielkoniemcy głosowali przeciwko ustawie o Zakładzie Kredytowym, wówczas nastąpi przesilenie, które pociągnie za sobą nie tylko zmiany personalne. Obok sprawy Zakładu Kredytowego musi być także załatwiona drażliwa kwestja redukcji urzędników.

— W poniedziałek wieczór na ul. Powąskiej w Warszawie naprzeciw gmachu parlamentu sowieckiego usiłował pozbawić się życia wystrzałem z rewolweru niejaki T. ochin Lem. figo. Ukraińiec z pochodzenia. Sprawa przedstawia się dosyć tajemniczo.

Kosz od Hawelki

to wytwórny i najmiłszy
podarek świąteczny
już od 25.— zł.

A. Hawelka, Kraków.

we Francji nawet musiały ustać zupełnie wszelkie obroty w wełnie.

Ponadto Bank Francuski stracił miał na zapasach dewiz funtowych, wynoszących około 10 miliardów franków, do 30 proc. tej kwoty, a bonifikatę tych strat musiało wziąć na siebie państwo.

W tej nadzwyczaj ciężkiej i skomplikowanej sytuacji finansowej, gdzie sprzeczność różnych interesów tarasuje drogę porozumienia się dla dobra wspólnego, zwrócił się w dniu 19 ub. m. rząd niemiecki na podstawie postanowień układu laskiego z dnia 20 stycznia ub. r. (zwanego planem Younga) do Banku Rozrachunków Międzynarodowych i państw, które układ laski kontrasygnowały, z prośbą o zwołanie Komitetu Siedmiu Ekspertów, t. j. komitetu, składającego się z 7 członków, mianowanych przez prezydentów banków emisyjnych Anglii, Francji, Stanów Zjednoczonych, Niemiec, Belgii, Włoch i Japonii.

Obrady Komitetu i ich rezultaty mogą się stać znamiennym słupem granicznym na rozstaju dróg, przed którym stoi obecne gospodarstwo świata.

LUDWIK BERGER

Delegaci Związku Legionistów u gubernatora Rzymu

Rzym 14. 12. PAT. Delegacja Związku Legionistów złożyła wizytę gubernatorowi Rzymu hr. Boncompagni Ludvisi. Przyjęcie odbyło się na Kapitolu w sali ceremonijnej. Witając gubernatora płk. Belina-Prażmowski wręczył mu album Krakowa, zaznaczając, że architektura Krakowa świadczy wyraźnie, jak silne węzły łączy nas z kulturą Rzymu. Hr. Boncompagni-Ludvisi w dłuższym przemówieniu stwierdził nie tylko związek kulturalny, ale i żywą sympatię Rzymu i narodu włoskiego do Polski Odrodzonej oraz dla jej bohaterskiej armii.

Propaganda hitlerowska we Włoszech

Monachjum 14. 12. PAT. „Münchener Telegram“ donosi z Rzymu, że przybyli tam, wysłani do Włoch w celach propagandowych dwaj posłowie narodowo socjalistyczni: dr. Nieland i Schriedel. Tego samego wieczoru gdy kanclerz Bruening wygłaszał mowę przez radio wymienieni posłowie urządzili w Rzymie pod ochroną policji włoskiej wykład na temat obecnych stosunków w Rzeszy, tłumacząc publiczności, że bliski jest dzień porachunku ze zbrodniarzami, którzy podpisali swego czasu plan Younga. Dr. Nieland oświadczył pozatem, że wszystkie D-Banki są zachwyane i że istnieją one tylko dzięki pomocy ze strony rządu Rzeszy.

Włoski statek ratunkowy zatonał

Rzym 14. 12. (R) Na morzu Tyrreńskim w pobliżu Sardynji zatonał dziś statek ratunkowy „Tesco“, należący do włoskiej marynarki wojennej. Z załogi, liczącej 130 osób, zginęło 36 marynarzy. Reszta wyratowała się w łodziach i zosłała zabrana na pokład krążownika „Trieste“.

Wyrazy szczerego współczucia przesyła Wielmożnemu Państwu Mohrenbergom z powodu nieodżałowanej straty jedyne syna. Mgstra agron. Filipa Mohrenberga

2276x Kierownictwo Ż. F. N. w Jarosławiu.

Z powodu spadku
funta angielskiego

sprzedaję
dywany perskie **35%** taniej
Nowy transport

Telefon Nr. 120-83

I. BLUHBAUM, Kraków, DIETLA L. 81

Gandhi w Genewie

(Od naszego korespondenta genewskiego)

Z Londynu, po nieudanej Konferencji „Okrągłego Stołu”, podróżował obecny duchowy wódz Indyj Gandhi osiemnaście godzin trzecią klasą, by odwiedzić przyjaciela swojego Romain Rollanda w Villeneuve nad jeziorem Lemaniańskim. Po drodze zatrzymał się w Paryżu i przemawiał tam publicznie, a z Villeneuve udał się na zebrania do leżących w pobliżu Lozanny i Genewy miejsc. Wszędzie witały go nieprzebrane tłumy wielbicieli i ciekawych, wszędzie go fotografowano, filmowano, interwjuowano, oklaskiwano i podziwiano. A Mahatma — „człowiek, który z Duchem Świata zespolił się w Jedność” — był rozmowny i z tego kontaktu z nieangielską Europą niezmiernie zadowolony. Doktryna Gandhiego, przywódcy nacjonalistów indyjskich, niema bowiem prawie nic wspólnego z ciasnym i egoistycznym nacjonalizmem narodów europejskich, lecz ma na celu wywołanie rewolucji etycznej przeciwko fałszowi, obłudzie i korupcji cywilizacji europejskiej, rewolucji mającej się dokonać nie drogą gwałtu lub wojny domowej, lecz drogą samozaparcia i pokonania zła najpierw w własnej duszy, a potem w świecie zewnętrznym drogą biernego oporu i odmowy posłuszeństwa, wymagających najbardziej bohaterstwa, i przeciętne siły ludzkie znacznie przekraczającego wyrzeczenia się odruchowej chęci odwetu lub nawet użycia gwałtu, choćby tylko w celach samoobrony. Służba w „Armji Po koju”, stworzonej przez Gandhiego, jest bez porównania cięższa, i wymaga stokroć większego męstwa, niż najcięższa i najbardziej eksponowana służba żołnierza, walczącego na froncie wojujących ze sobą potęg militarnych. Nauka Gandhiego jest uniwersalna, podobnie jak nauka Proroków i Chrystusa. Tem się tłumaczy magiczna siła, jaką ten niepozorny, wychudzony i fizycznie bardzo brzydki starzec przyciąga do siebie masy „małuczkich”, biednych i uciskanych wszystkich krajów, bez względu na ich ras, pochodzenie i stopień wykształcenia.

Sala „Victoria-Hall” w Genewie, w której przemawiał Gandhi o dość niezwyklej porze, bo między 12 i pół a 13 i pół, mieści przeszło 1500 osób, i była wypełniona po brzegi. Tysiące osób, które nie mogły się dostać do wnętrza, czekały na ulicy pełną godzinę, by zobaczyć Gandhiego przynajmniej przy wyjściu. W chwili wejścia Gandhiego na salę zagrały organy... Gandhi sam, który nie lubi tych efektów teatralnych, zrzucił szybko sandały z gołych nóg i przykucał w postaci Buddy na przygotowanym dlań wzniesieniu. Z faldów białej, otulającej go togi wyglądała tylko znana dziś całemu światu z fotografii głowa męczennika o twarzy, na której cierpienie wyrażało okrutne, ale zarazem szlachetne i do głębi wzruszające ślady. Uroczysta cisza zaległa salę, przedstawiającą jedyny w swoim rodzaju obraz: Wśród tysięcznego, nerwowo falującego tłumy Europejczyków wszystkich narodowości i klas społecznych symbolizowało ascetyczne, w marnym bezruchu trwające ciało Mahatmy bunt ras uciskanych przeciwko gwałtom „cywilizacji” europejskiej i bunt ogólnoludzkiego sumienia przeciwko poniżaniu godności Człowieka.

Pamiętne są słowa Gandhiego z roku 1920: „Ostatnia wojna zdemaskowała szatański charakter panującej dziś w Europie cywilizacji. Powołując się na rzekome cnoty, złamali zwycięscy beztrwornie wszystkie zasady i prawa moralności publicznej. Nie cofnięto się przed żadnym, choćby najpodlejszym kłamstwem. Wszystkie zbrodnie dokonywano w rzeczywistości dla osiągnięcia czysto materialnych celów... Europa nie jest chrześcijańska. Europa holduje Mammonowi.”

Gandhi poświęcił zaledwie dziesięć minut o bjaśnieniu swojej nauki i swojej polityki. Jakkolwiek brak mu wszelkich zdolności krasomówczych, to słowa jego wywierają silne wrażenie dzięki ich kryształowej logice i jasności. Najgłębsze myśli ujęte są u niego w najskromniejszą szatę i stają się zrozumiałe dla każdego, choćby najprostszy umysł. Gandhiego nie chodzi o efekty, lecz tylko o to, by był rozumiany. Nie przemawia „do serca” ani też do „intelektu”, ale tylko do prostego rozsądku i do sumienia. Po ukończeniu swojego krótkiego eksposé odpowiada na szereg przedłożonych mu na piśmie pytań. W każdej z tych odpowiedzi uwypukla się z niezwykłą jasnością cała jego istota nauki. Oto kilka przykładów:

„Czy prawdą jest” brzmi jedno z pytań „że radziłeś zaciągnięciem do armji żołnierzom, by w razie rozkazu strzelania do ludzi strzelali w powietrze?” Gandhi odpowiada: „Nigdy nie podobnego nie radziłem. Żołnierz, który po wstąpieniu do armji i złożeniu przysięgi oszukuje swoich przełożonych, strzelając ukradkiem w powietrze, jest zwykłym tchórzem. Jeżeli człowiek jest przekonany, że nie należy zabijać i że on tego uczynić nie będzie, to musi oprzeć się zaciągnięciu go do armji i odmówić złożenia przysięgi, poddając się dobrowolnie karze, jaka go za ten opór czeka”.

„Jak mogą się robotnicy spodziewać osiągnięcia sprawiedliwości drogą biernego oporu i powstrzymaniu się od gwałtów?” — pytał ktoś inny (zapewne komunista) — „skoro kapitałiści używają gwałtu i przemocy celem stłumienia rewindykacji robotniczych?” Gandhi odpowiada: „Twoje rozumowanie, przyjacielu, opiera się na prymitywnie pojętej zasadzie: Oko za oko, ząb za ząb. Zwalczeniem tej zasady zajmuje się właśnie moja nauka i ruch, któremu przywodzię. Nie teoria, ale moje własne dwudziestoletnie doświadczenia w Południowej Afryce przekonały mnie, że robotnik może w konfliktach z pracodawcą wyjść zawsze zwycięsko, zapomocą biernego oporu i powstrzymania się od gwałtów. Warunkiem powodzenia jest jednak zupełna solidarność robotników i ich gotowość do najwyższych poświęceń, tzn. także do poświęcenia życia. Kapitał bez robotnika jest bezsilnym. Właściwym i jedynym kapitałem jest praca, a nie żadne choćby najcenniejsze skarby materialne. Siła robotnika jest większą niż siła kapitalisty i wyraża się w jednym, we wszystkich językach krótkim, ale dobitnym słowie: „Nie”. Przeciwnie temu „nie” robotnika pozostają karabiny maszynowe i duszące gazy bezsilne. Jeżeli jednak robotnicy mimo wszystko muszą ulegać w walce z kapitałem, to pochodzi to jedno stąd, że zbyt często przywódcy ich miast sparalizować moc kapitalisty, starają się jego kapitał sobie przywłaszczyć... W walce z kapitałem może robotnik zwyciężyć tylko pod warunkiem, że będzie gotów poświęcić swoje życie, nie przeciwstawiając się gwałtom z bronią w rękę”.

Tłumy słuchają Gandhiego i oklaskują jego maksymy. Czy je jednak rzeczywiście rozumieją? Czy zdołają je przeistoczyć w czyn? Czy wyciągną z nich te ostatnie konsekwencje, bez których cała moralna siła nauki Gandhiego musi przy praktycznym zastosowaniu jej w życiu pójść na marne?

W Indjach — może. Ale w Europie, która słucha dziś Gandhiego, jak niegdyś Rzym słów pierwszych chrześcijan — napewno nie.

Genewa, 11 grudnia

M. Kahany

NA HORYZONCIE POLITYCZNYM

Masaryk o rewizji traktatów i mniejszościach narodowych

„Gazeta Warszawska” ogłasza wywiad z prezydentem Czechosłowacji T. G. Masarykiem, z którego przytaczamy najistotniejszy ustęp:

— Niektóre dzienniki nasze — mówił — zaatakowały mnie i państwo czechosłowackie z powodu jednego wywiadu. Był raz u mnie pewien dziennikarz niemiecki, z którym rozmawialiśmy o sprawach politycznych. Poruszył kwestję dla Niemców aktualne Cytowałem opinie polityków niemieckich, którzy mi je przedstawiali. Ale ów dziennikarz opinie polityków niemieckich, o jakich wspominałem, przypisał mnie i opublikował je później jako rzekomo moje. A one nie odpowiadają rzeczywistości. Stoję na granicy traktatów, któreśmy w Paryżu wynegocjowali dzisiaj w Europie widać wiele zderzowania, ale nie możemy dotykać tych kwestyj, któreby mogły tylko pogorszyć sytuację. Przyznaję, że zagadnienie mniejszości jest zagadnieniem bardzo poważnym. To nie jest dzisiaj problem tylko czeski lub polski. Niema dzisiaj państwa, któreby nie posiadało mniejszości. To jest zagadnienie historyczne i musi być ono rozwiązane w sposób sprawiedliwy, ale nigdy gwałtem lub przemocą. Takie jest moje stanowisko polityczne i takie jest moje zdanie.

Cechą charakterystyczną dzisiejszej doby jest zanik absolutyzmu. Narody dążą do uzyskania swobody. Dlatego system absolutystyczny nie może być stosowany. Mniejszościom musi być nadana swoboda rozwoju. Uważam wolność za podstawową zasadę. Z absolutyzmem łączy się zasada centralizmu. Obecna doba demokracji przeciwstawia im zasadę autonomji w najszerszym słowa znaczeniu. Przed nami stoi konieczność rozwiązania zagadnienia autonomji przy demokracji.

Trudno nam było wytwarzać demokrację, gdy narody nasze były pod jarzmem niewoli. Ludzie, którzy się wychowywali nie na swobodzie — są podatni rewolucji. „Jedyna broń niewolnika jest zdrada” (te słowa Prezydent wypowiedział po polsku) — oto co waz poeta powiedział. Zdrada nie odpowiada godności człowieka; dlatego naszym zadaniem jest wychowywać obywateli, wyrastających w atmosferze swobody i pełnej demokracji.

— Wolno zapytać Pana Prezydenta o jego pogląd na obecnie rozwiniętą akcję rewizjonistyczną?

— Mój pogląd wyraziłem już na początku, kiedy wspominałem, że stoję na granicy istniejących traktatów Rewizja, jeżeliby miała być dokonana, nie może być dokonana jednostronnie; mogłaby być dokonana w porozumieniu i za zgodą wszystkich, bośmy ją wszyscy podpisali. Traktat jest wartością realną, więc nie może być uważany za chiffon de papier.

Marzenia laureata pokojowej nagrody Nobla

Niezwykle sensacyjne przemówienie w radio amerykańskim wygłosił rektor Uniwersytetu Columbia, Nicolas Morry Butler, nagrodzony pokojową nagrodą Nobla. Przemawiał on za rozbrojeniem narodów i m. in. domagał się rozwiązania wszystkich ministerstw spraw wojskowych, a za stąpienia ich władzami obrony narodowej. Poza tem żądał redukcji sił wojskowych i policyjnych we wszystkich krajach, a wreszcie zatopienia wszystkich okrętów wojennych.

KOMUNIKATY

— Z EZRY CHALUCOWEJ. Dziś, we wtorek posiedzenie Sekcji Pań, o godz. 7.45 wiecz.

— BNEJ-SJON. Stradom 15, I, p. Dziś, we wtorek biblioteka otwarta od godz. 7.30 do 9-tej wiecz. Sekretariat przyjmuje wpisy i rejestrację członków co dziennie od godz. 7 wiecz.

— ŻYDOWSCY STUDENCI W.S.H. III. Zwyczajne Walne Zebranie Stowarzyszenia Żyd. Stud. W.S.H. w Krakowie odbędzie się dziś, we wtorek, o godzinie 17-tej w sali wykład. IV. II. p.

— AKADEMICKI ZWIĄZEK SJONISTÓW-REWIZJONISTÓW „MASADA”. Dziś, we wtorek, o godz. 10-iej zebranie członków z referatem kol. M. Friednera n. t. „Nasza praca palestynocentryczna”. Goście mile widziani.

— „JAK ŻYĆ, BY ZACHOWAĆ ZDROWIE”. We czwartek, 17-tego bm, o godz. 8 wiecz. wygłosi w sali kinowej Muzeum przemysłowego przy ul. Smoleńskiej 9, wykład p. dr. Kunicki Ryszard pt. „Jak żyć, by zachować zdrowie”. Wstęp bezpłatny.

— SEKCJA KOLARSKA ŻKS MAKKABI. Plenarne zebranie sekcji jutro, we środę, o godz. 7.30 wiecz. w lokalu elektrotechnicznym Hermana Frühsa przy ul. Wrzesińskiej 4.

— ZEBRANIE SEKCJI BOKSERSKIEJ ŻKS MAKKABI dziś, o godz. 9 wiecz. w lokalu klubowym.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Dlaczego taki pośpiech?

(s) W przyspieszonym tempie przeprowadza rząd zmianę ordynacji egzekucyjnej, obecnie u nas obowiązującej, w tym kierunku, że przeprowadzaniem egzekucji zajmować się oddają komornicy, a nie sąd. Nie wiadomo, co jest właściwie przyczyną niezwykłego pośpiechu, z jakim przebieczeniowy się ten projekt? Jeśli rządowi idzie o to, że obecnie już i u nas egzekucje wloką się bardzo długo, to najprostszym na to lekarstwem jest powiększenie ilości personelu sędziowskiego i urzędniczego w oddziałach egzekucyjnych, choćby za cenę pewnego podwyższenia opłat w sprawach egzekucyjnych. Jeśli to już ma być konieczne ze względów budżetowych, nie będzie natomiast lekarstwem na to niedomagania zaprowadzenie w Małopolsce instytucji komorników, co do których opinia sfer gospodarczych w b. Kongresówce jest jak najgorsza, jak tego dowodzą przytoczone cytaty.

Tak na przykład „Dzień Polski” (organ sfer ziemiańskich, prorađowy) w numerze z 9 b. m. pisze dosłownie:

„W szczególności działalność komorników **przybrała już formy wprost fantastyczne**; stali się oni nieomal **synekurzystami**, korzystającymi z niedoskonałości praw i praktyki proceduralnej, traktującymi wypełnienia obowiązków jako kwestię niejako uboczną, bowiem dochód komornika bynajmniej nie jest uzależniony od zaspokojenia pretensyj wierzyciela. Rzeczą niezmiernie charakterystyczną jest na przykład, iż nie czują się oni obowiązani (a brak pod staw prawnych do przymusu) do prowadzenia korespondencji z wierzycielem, powiadamiania go o ter-

minach i t. p., co oznacza nietylko uniezależnienie ich od życzeń wierzyciela, ale nawet od jego kontroli. Ta zaś niechęć do korespondencji usankcjonowana jest brakiem ustawowo przewidzianych funduszy na porto, co w porównaniu z dochodami komorników tak znacznymi, że aż zasługującymi na specjalnie wysokie podatki, potwierdza zupełną absolutność obowiązujących przepisów prawnych. Kwestja komorników, zresztą **gwałtownie domagająca się radykalnego uregulowania**, jest tylko fragmentem całego naszego ustawodawstwa...”

Również „Kurier Polski” (organ sfer przemysłowych, także prorađowy) w numerze z 21 października b. r. wytyka wadliwość procedury egzekucyjnej (w b. Kongresówce) i niedbalstwo organów egzekucyjnych (komorników) i stwierdza, że „Ministerstwo sprawiedliwości zadowolone, że wydało obecnie drukiem projekt ustawy o postępowaniu egzekucyjnym (zachowując w nim zresztą nadal straszną instytucję „przedsiębiorców” egzekucyjnych — komorników), broni się dotąd skutecznie od wszelkich sugestij reform doraźnych, któreby, poprawiając samą technikę egzekucji, już zaraz poważnie poprawiły sytuację wierzycieli!”

Pocóż więc wprowadza się także i w Małopolsce instytucję tak gruntownie skompromitowaną na obszarze, gdzie ona już istnieje?

Dziwnem jest, że sfery gospodarcze naszej dzielnicy, tak wybitnie przecież zainteresowane w należytej ochronie wierzyciela, niczego nie przedsięwzięły, by uchronić Małopolskę przed wprowadzeniem do niej komorników!

Rynek akcji i walut

Warszawa, 14 grudnia.

Giełdy światowe pozostawały nadal pod znakiem depresji, wywołanej niepomyślną sytuacją gospodarczą i finansową Europy i Stanów Zjednoczonych oraz niepewną sytuacją polityczną. Oświadczenia Hitlera i jego najbliższych współpracowników jeszcze bardziej ogólną depresję pogłębiły. Zwyczajka funta i ogłoszenie zarządzenia rządu Rzeszy, tzw. „czwartej Notverordnung”, mającej na celu zabezpieczenie finansów i gospodarskiego narodowego Rzeszy oraz jej pokój wewnętrznego, na poprawę tendencji na rynkach międzynarodowych większego wpływu nie miały. „Notverordnung” spowodowała jedynie dość znaczną zwykłą markę niemieckiej, która na początku tygodnia pod wpływem grożącego Niemcom przewrotu wewnętrznego uległa silnej niżce.

Spadek kursów na giełdzie nowojorskiej wynosił w okresie sprawozdawczym od 2—4 dol. Pożyczki polskie większych zmian kursowych nie wykazały. W dniu 9 bm. notowano (w nawiasie cyfry z 4 bm.): 7 proc. Poż. Stab. 49,75 (49), 8 proc. Poż. Dillona 53 (54), 6 proc. Poż. Dolarowa 55. 7 proc. Poż. m. Warszawy 38,50 (38). Na giełdzie londyńskiej panował nastrój słaby przy obrotach małych. Szczególnie dużej niżce uległy akcje bankowe i papiery państwowe, które nawet po zwycięstwie funta nie wykazały poprawy. Na rynku pieniężnym płynność była nieco większa. Za pieniądź dzienny płacono 4 proc., za tygodniowy do 5 proc., trzymiesięczne weksle z żyrem banku dyskontowano na 5 3/4 — 6 proc. Giełda paryska wykazywała tendencję słabą. Zarówno papiery państwowe, jakoteż akcje uległy dużej niżce. Z akcji bankowych stracił Bank Francuski, który zdołał początkowo swój kurs poprawić, ponownie 300 franków na akcji. obniżyły się również notowania przodujących banków akcyjnych. Obróty na giełdzie amsterdamskiej były w dalszym ciągu małe. Popularniejsze akcje uległy niżce od 4 do 5 proc. Za pieniądź dzienny płacono pół procent. Nawet giełda wiedeńska, która w ostatnich tygodniach pozostawała pod znakiem silnej zwykły, ujawniła w okresie sprawozdawczym dość duże osłabienie.

NA WARSZAWSKIEJ GIEŁDZIE AKCYJNEJ dało się zauważyć przejściowo lekkie ożywienie. Kursy uległy pewnemu wzmocnieniu. Akcje Banku Polskiego, które w poprzednim okresie wskutek dużych sprzedaży na zlecenie banków wiedeńskich i berlińskich, znacznie się obniżyły, zdołały w tygodniu ubiegłym część strat odzyskać. Pożyczki państwowe miały usposobienie niejednolite, listy zastawne słabsze. Notowano (pierwsza cyfra z 5, druga z 12 bm.): Papiery procentowe:

3 proc. Poż. Budowlana 30,50 — 29,50, 4 proc. Poż. dolarowa 40,75 — 42,25, 5 proc. Poż. Konwers. 41,50 — 40, 6 proc. Poż. dolarowa 57. 7 proc. Poż. Stab. 51,50 — 50,75, 4 i pół proc. L. Zastawne Ziemskie 40 — 38,75, 8 proc. L. Z m. Warszawy 65 — 60,75. Akcje: Bank Polski 101 — 105, Sole Potasowe 92 — 94, Lilpop 12,75 — 13,75, Starachowice 5,50. Pocisk 1,22.

ZAPOTRZEBOWANIE NA DEWIZY

z powodu dużego spadku importu znacznie się zmniejszyło. Cały przydział walut i dewiz usku-

Umowa konwencyjna w przemyśle jedwabniczym

W wyniku długotrwałych pertraktacyj, podpisana została umowa konwencyjna, regulująca warunki pracy oraz stawki we wszystkich tkalniach jedwabiu naturalnego w okręgu łódzkim, pracujących zarobkowo. Umowa konwencyjna przewiduje stawki i opłaty na poszczególne rodzaje wykonywanego zarobkowo tkania jedwabiu naturalnego oraz usala kary konwencjonalne dla członków, niestosujących się do ustalonych przez władze konwencji, norm. W celu bardziej zwartego występowania wobec klientów, statut konwencji przewiduje utworzenie specjalnego biura inkasowego. Kary konwencyjne pieniężne ustalone zostaną w najbliższym czasie przez zarząd konwencji, a wykonanie tych kar zagwarantowane będzie weksłami gwarancyjnymi, które złożyć mają in blanco wszyscy członkowie konwencji.

Surowe kary za nieprze- strzeganie godzin pracy

„Przegląd Kupiecki” zwraca w ostatnim numerze uwagę sfer kupieckich na surowe kary, grożące w myśl nowej ustawy, za zatrudnianie personelu sklepowego ponad 8 godzin dziennie. Za pierwszym razem grozi mianowicie kara od 200 do 1000 zł., zaś w razie powtórzenia — areszt od 2 tygodni do 3 miesięcy przyczem ustawa wyraźnie zabrania zejścia w wymiarze kary poniżej minimum.

Słusznie podkreśla „Przegląd Kupiecki”, że sytuacja przedstawia się zupełnie inaczej w przemyśle niż w handlu i że motywy obostrzenia kar za zatrudnianie pracowników ponad dozwolony czas pracy w związku z obecnym kryzysem nie stosują się do handlu, gdzie to obostrzenie nie było bynajmniej potrzebne!

Wysoki gatunek Niska cena!

Oto najświetniejsze za-
lety nowego mydła toa-
letowego wyrabianego
przez firmę Schicht-
Lever S. A.

z łagodnych olejów roślinnych

US 2-134 P

teczniał Bank Polski przy małym udziale banków prywatnych. Dewizy New York obniżyły się z 8,92 na 8,918, a kabel spadł z 8,927 na 8,925. Natomiast banknoty dolarowe podniosły się początkowo z 8,89 i pół na 8,89 i pół, a później na 8,90 i pół. Na rynku prywatnym kurs dolara notowany był 8,90 — 8,90 i pół — 8,91 — 8,91 i pół. Zwyczajka dolara jest u nas w okresie przedświątecznym objąwem stałym i tłumaczy się tem, że emigranci przesyłają dla swych rodzin w Polsce przekazy bankowe z poleceniem wypłaty w dolarach efektywnych, wskutek czego wzrasta w tym okresie popyt na bankowy dolarowe ze strony instytucji pieniężnych, a w związku z tem kurs ich nieco się podnosi.

Z dewiz europejskich wykazywał jedynie większe wahania Londyn (29,85 — 28,75 — 29,50 — 29,75) i Berlin (211,15 — 211,15) Zurych podniósł się z 173,50 na 173,90, a Amsterdam z 360 na 360,75. Kurs rubla złotego uległ niżce z 5,08 na 4,99, za czerwonke sowieckie płacono 36 i pół — 37 centów amerykańskich.

Kredyty zagraniczne polskich instytucji bankowych

Trudności banków wiedeńskich i innych, spowodowane zachwianiem się Credit Anstalt, katastrofa finansowa Niemiec, a wreszcie spadek funta i trudności powstałe na rynku pieniężnym w Anglii — zmusiły banki zagraniczne, m. in. także do wycofywania kredytów z banków polskich. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, stan kredytów zagranicznych otrzymanych przez polskie instytucje kredytu krótkoterminowego, a więc Bank Gospodarstwa Krajowego, Państw. Bank Rolny, banki akcyjne, domy bankowe i ważniejsze spółdzielnie kredytowe, wynosił na dzień 30 września br. 434,6 milj. zł., wobec 659 milj. na dzień 30 czerwca br., spadł więc w ciągu 3 miesięcy o 224,4 milj. zł. Najwięcej kredytów wycofały banki angielskie, francuskie, szwajcarskie i amerykańskie.

Zmiany w wywozie masła z Polski

Nowelizacja przepisów standaryzacyjnych dla masła eksportowego zmierza w kierunku: 1) selekcji eksporterów, 2) wprowadzenia minimum wagi transportu masła wywożonego z kraju, 3) rejestracji mleczarni, 4) rejestracji znaków poszczególnych mleczarni, 5) uproszczenia badań masła eksportowego, 6) przeznaczenia pewnej części opłat pobieranych od eksporterów przez Zakłady Badania Masła eksportowego na pokrycie ogólnych kosztów w tym zakresie, 7) uzależnienia kierowników Zakładów Badania Masła eksportowego od władzy nadzorczej, 8) ograniczenia ilości zakładów masła eksportowego.

Zmiany powyższe mają wpłynąć na dalsze usprawnienie eksportu masła z Polski oraz mają ułatwić wprowadzenie pełnej standaryzacji masła; są one również przygotowaniem do wprowadzenia kontroli i instruowania mleczarni.

NA FALI ANTYSEMITYZMU

Tragiczna sytuacja Żydów niemieckich

Pod grozą pogromów

Berlin (ZAT.) Żydowski mieszkaniec miasteczka Lautershausen (Bawaria) nadesłał „Zentral-Verein'owi“ list, w którym donosi m. in.: Od dłuższego czasu ludność żydowska wspomnianej miejscowości jest bezustannie terroryzowana przez narodowo-socjalistów. Pewien 22-letni handlarz żydowski został w tych dniach bez żadnego powodu napadnięty przez hitlerowca, który go do krwi pobił żelaznym prętem. Napadnięty ratował się ucieczką, lecz w pogoni za nim puścilo się kilku uzbrojonych hitlerowców, i tylko dzięki pewnemu przechodniowi, który mu pomógł się uchronić, Żyd uszedł kalectwa czy nawet śmierci. Wypadek ten nie był odosobniony. Kilku młodych hitlerowców tego samego dnia napadło i pobilo ucznia żydowskiego, lecz ponieważ nie było przy tym napadzie świadka, nie można było nawet zaskarżyć do sądu napastników. Autor listu też kilkakrotnie był napastowany przez hitlerowców, którzy go raz pobili do krwi. Skargi Żydów, zgłaszane do miejscowego magistratu, nie odnoszą żadnego skutku, gdyż cała prawie ludność niemiecka pozostaje pod wpływami narodowo-socjalistów. Młodzieńcze ligacje nie szczędzą nawet starszych Żydów. „Zentral-Verein'owi“ doniesiono również, że nieliczne rodziny żydowskie w miasteczku Mellenburg postanowiły opuścić tę miejscowość, gdyż z powodu ciągłych napaści i teroru narodowo-socjalistów życie ich tam stało się nie do zniesienia.

Wypadki podobne mnożą się w ostatnich tygodniach w zastraszający sposób.

Ciągły wzrost antysemityzmu

Berlin (ZAT.) „Zentral-Verein der Deutschen Juden“ wydał odezwę, w której związek wskazuje na wzrost antysemityzmu w Niemczech. Odezwę wspomina jednocześnie o czynnie-przyjaznym stosunku do Żydów — poważnego odłamu narodu niemieckiego. Odezwę kończy się następującymi słowami: „Wszystkimi siłami dążyć będziemy do uchronienia żydostwa niemieckiego przed nieszczęściem. Wzywamy Żydów do zachowania spokoju i zaufania“.

Agencja Żydowska przyjmuje kwotę imigracyjną rządu palestyńskiego

Jerozolima (ZAT) Egzekutywa Agencji Żydowskiej ogłosiła komunikat, stwierdzający, że egzekutywa postanowiła zaakceptować kwotę imigracyjną, wyznaczoną przez rząd palestyński w wysokości 350 certyfikatów. Równocześnie Egzekutywa uchwaliła złożyć protest przeciwko wyznaczeniu tak małej liczby certyfikatów i nieuwzględnienia możliwości pracy w Palestynie. Z ogólnej liczby 350 certyfikatów egzekutywa Agencji Żydowskiej dysponować będzie jedynie 195 certyfikatami. Reszta certyfikatów pozostaje do dyspozycji rządu palestyńskiego. 75 certyfikatów ze 195 przeznaczonych jest dla sjonistów, deportowanych z Rosji Sowieckiej, zaś 120 — dla krewnych obywateli palestyńskich.

SPRAWY EMIGRACYJNE

Przeostroga przed imigracją do Paryża

Paryż (ZAT) Komitet emigrantów żydowskich we Francji ogłasza przeostrogę pod adresem Żydów zagranicą, aby nie przybywali do Paryża w celu poszukiwania pracy, gdyż ze względu na ostry kryzys, przeżywany obecnie przez przemysł francuski, bezrobocie zatacza coraz szersze kręgi. Natomiast są jeszcze możliwości znalezienia pracy dla cudzoziemców w

Profanacja synagog w Niemczech

Berlin (ZAT) W Linneburgu nieznani sprawcy wybili 15 szyb w miejscowej synagodze. W m. Freistadt (Prusy Zachodnie) chuliganie poraz drugi już wybili szyby w gmachu synagogi.

—o—

Żandarmerja czechosłowacka konstruuje proces antyżydowski

Praga (ZAT) Żandarmerja w m. Michalovce (Słowacja) aresztowała kupca żydowskiego Samuela Weissbergera, oskarżając go, jakoby w r. 1919, kiedy to Weissberger był w służbie wojskowej podżandarmem, wykonał on egzekucję przez rozstrzelanie dwóch włościan. Według raportów żandarmerji wojskowej egzekucja została wykonana zgodnie z postanowieniem sądu doraźnego, lecz obecnie żandarmerja kwestjonuje prawomocność tego czynu. Powszechnie ma się wrażenie, iż żandarmerja czechosłowacka, która tak usilnie starała się „wybielić“ 7-krotnego mordercę Żydów Karola Horaka, skonstruowała oskarżenie przeciwko Weissbergerowi jako pendant do sprawy Horaka.

„Związek patriotyczny“ w Ameryce

Waszyngton (ZAT) Związek amerykańskich „patriotów“ — „Amerykańska koalicja stowarzyszeń patriotycznych“, która jednoczy 68 stowarzyszeń powzięła uchwałę, aby zwrócić się do kongresu z następującymi żądaniem:

1) całkowicie zrewidować ustawy o imigracji i deportacji, 2) zaprowadzić rejestrację „obcokrajowców“ i niedopuszczać do robót publicznych, 3) przedłużyć z lat 6 do 10 okres wymagany dla uzyskania obywatelstwa amerykańskiego, 4) zmniejszyć do 1/10 kwotę imigracyjną, 5) przyznać prezydentowi nieograniczone prawo deportowania imigrantów, 6) wprowadzenie surowego systemu rejestracyjnego (paszportowego) dla obcokrajowców.

Plan rozwojowy Palestyny — nieaktualny?

Londyn (ZAT) Na ostatnim posiedzeniu parlamentu angielskiego pos. liberalny z Whitchapel Barnett Janner zainterpelował ministra kolonii, czy rząd złoży jakiegokolwiek deklaracje w parlamencie w sprawie palestyńskiego planu rozwojowego.

Podsekretarz stanu dla spraw kolonii sir Robert Hamilton odpowiedział, iż rząd nie zamierza składać jakiegokolwiek oświadczeń w tej sprawie w toku bieżącej sesji parlamentarnej. Zgodnie z zapowiedzią poprzedniego ministra kolonii przed zatwierdzeniem pożyczki związanej z planem rozwoju Palestyny odbędzie się nad tą sprawą wyczerpująca dyskusja w parlamencie.

rolnictwie francuskim. Zainteresowani winni się zwracać po informacje do komitetu emigrantów żydowskich w Paryżu.

Nowe kontyngenty emigrantów do Argentyny

Urząd Emigracyjny powiększył kontyngenty emigrantów rolników, udających się do Argentyny, w sposób następujący: na miesiąc grudzień do 300 osób, na styczeń do 500 osób i na luty do 1,000 osób.

W ramach powyższych kontyngentów będą mo-

Dla dziecka

i dla wszystkich.
Czekolada

Spisecki S.A.

WYRABIANA Z NAJCZYSTSZYCH I NAJSZLACHETNIEJSZYCH
SVROWCÓW JEST NAJWAŻNIEJSZYM ARTYKULEM
SPOŻYWCZYM

DZIEŃ POLITYCZNY.

POWRÓT MIN. ZALESKIEGO Z LONDYNU

W niedzielę o godzinie 18.35 pociągiem paryskim powrócił do Warszawy p. minister spraw zagranicznych, August Zaleski.

SKŁAD POLSKIEJ DELEGACJI NA KONEFERENCJĘ ROZBROJENIOWĄ

Ministerstwo Spraw Zagranicznych przysłało do ustalania składu delegacji na międzynarodową konferencję rozbrojeniową w Genewie. Delegacja wyjechać ma z Warszawy w dniu 30 stycznia. Na czele delegacji stanie minister Zaleski, jako członkowie wejść mają do niej m. in. gen. Kasprzycki, nacz. Raczynski, radca Szumlakowski, oraz liczni eksperci z Ministerstwa Spraw Zagranicznych i M. S. Wojsk. Prawdopodobnie do Genewy wyjedzie również wiceminister spraw wojskowych.

REZOLUCJA DZIENNIKARZY POLSKICH W GDAŃSKU

W Gdańsku obradował w niedzielę zjazd Syndykatów Dziennikarzy z całej Polski. Po zatwierdzeniu nowego statutu powzięło jednomyślnie rezolucję następującej treści:

„Przedstawiciele dziennikarzy Rzeczypospolitej zgromadzeni w liczbie 42 osób, na walnym zjeździe w wolnym mieście Gdańsku, które swój rozwój zawdzięczało zawsze opiece i stosunkom gospodarczym z Państwem Polskim, jako reprezentanci całej bez wyjątku opinii publicznej Narodu Polskiego i wszystkich jego kierunków politycznych, stwierdzają, że zwrócenie Państwu Polskiemu Pomorza, a temsamem i dostępu do morza naprawiło wszelką krzywdę dziejową i gwałty popelniane w swoim czasie na żywym organizmie Polski, oświadczają uroczystie, że cały Naród Polski stojąc na gruncie poszanowania istniejących traktatów nigdy nie zgodzi się na dopuszczenie jakiegokolwiek dyskusyj w sprawie rewizji granic państwa polskiego, a w razie potrzeby, dążąc zasadniczo i usilnie do pracy pokojowej ze wszystkimi narodami, jak jeden mąż stanie do czynnej obrony całości i nienaruszalności terytorjum Rzeczypospolitej“.

STENOGRAFOWIE NA PRZEMÓWIENIACH STRON W PROCESIE BRZEŃSKIM

Obroncy w procesie brzeskim zwrócili się do przewodniczącego Sądu z prośbą o dopuszczenie na salę rozpraw dwóch stenografów dla dokładnego notowania przemówień stron począwszy od rozprawy wtorkowej, dnia 15go b. m.

gli ubiegać się o bezpłatne paszporty emigracyjne robotnicy rolni samoini, małżeństwa rolnicze bezdzietne zdolne do pracy fizycznej, oraz małżeństwa z dziećmi dorosłymi, o ile każdy z członków takiej rodziny jest zdolny do pracy.

Kandydaci na wyjazd muszą posiadać po 950 złotych na opłacenie karty okrętowej i 305,60 zł. od osoby na wizę argentyńską.

Koniec paralizmu postępowego

Interesujący odczyt radiowy prof. dra Wagnera-Jauregga.

Onegdaj w radio wiedeńskim wygłosił znany uczony austriacki prof. dr. Wagner-Jauregg odczyt niezwykle interesujący o swej walce z paralizmem postępowym. Na samym wstępie swego odczytu przedstawił prof. Wagner przebieg choroby, jaki dawniej miał miejsce, zanim medycyna przyjęła jego metodę leczenia. Już przed 45 laty zauważył prof. Wagner, że stan pacjentów chorujących na paraliż postępowy ulega polepszeniu, o ile wywoła się w tych pacjentach gorączkę. Ale wtenczas nie byłby dostał nagrody Nobla gdyby był sztucznie wywołał zapomocą wstrzykiwań gorączkę u swych pacjentów, był bowiem wtenczas małym asystentem i nie miał więc autorytetu wielkiego uczonemu. Uciążliwą była więc jego droga, zeniam zyskała uznanie. Dopiero podczas wojny mógł na pacjentach napozór już skazanych na śmierć dokonać swych eksperymentów, ale o swych rezultatach ośmielił się dopiero publicznie mówić w roku 1927, kiedy mógł kongresowi psychiatrów przedstawić ludzi, którzy w dziesięć lat po kamacji byli zupełnie zdrowi i zdolni do pracy. W ciągu krótkiego czasu jego metoda zdobyła sobie świat cały. Pozostał jeszcze do rozwiązania problem w jaki sposób można leczyć paraliż, jeśli się nie ma ludzi chorych na malarję, albowiem malarję nie można konserwować w krwi ludzkiej. Niedawno dopiero udało się na klinice dra Wagnera wyhodować bakcyle malarji, które można przynieść aeroplanem do tych miejscowości potrzebujących właśnie tego środka leczniczego.

Na samo zakończenie wspominał prof. Wagner o odkryciu przedwcześnie zmarłego prof. Kyrle'a, który leczył pacjentów chorujących na paraliż postępowy, a którzy już przebyli malarję. Prof. Kyrle u tych paralityków wywoływał innymi drogami gorączkę zaraźliwą i osiągnął pozytywne rezultaty. Okazuje się w ten sposób, że metodę prof. Wagnera można jeszcze dalej rozwijać.

Plamy na słońcu wywołują choroby umysłowe zbrodnie i samobójstwa

W ramach kongresu psychologicznego, który obecnie obraduje w Paryżu, wygłosił znany psychiatra francuski dr. Maurice Faure odczyt, który wzbudza zainteresowanie nie tylko kół fachowców, lecz i szerszych publiczności. Dr. Faure oddawna pracował nad wpływem plam słonecznych na stan psychiczny pacjentów, cierpiących na zaburzenia umysłowe. Pomaga mu w tym dziełnie dr. Gaston Sardou, wolno partytujący w Nicei lekarz francuski. Obaj ci lekarze skonstatowali, że w dniach, w których ziemia dostaje się w orbitę plam na słońcu, występują bardzo często u ludzi słabych nerwowo rozmaite zaburzenia umysłowe. Na podstawie bogatego materiału zebranego po szpitalach paryskich stwierdzili dalej ci uczeni, że ilość wypadków śmierci w dniach tych poważnie się wzmacnia.

Dr. Faure odpowiedział w swym odczycie na kongresie psychologów o dalszych swych spostrzeżeniach, zaczerpniętych nie tylko z dziedziny medycznej. Wedle zdania Faure'a plamy na słońcu wywołują elektromagnetyczne zaburzenia atmosfery, co ma swój wpływ na wzrost przestępczości. Zauważono też, że w dniach tych ilość samobójstw jest stosunkowo bardzo wysoka. Działalność plam na słońcu odbija się więc nie tylko na telegrafach i telefonach lecz i na systemie nerwowym człowieka.

Napewno dużo jeszcze upłynie czasu, zanim uczeni zdołają zbadać materiał, zebrany przez Faure'a i jego współpracowników. Wedle teorii dotychczas istniejących są plamy na słońcu rezultatami olbrzymich burz elektromagnetycznych, których terenem jest słońce. Być może, że tego rodzaju burze wydobywają z wnętrza słońca mniej żarzące się i nieco ciemniejsze masy, które na nas robią wrażenie plam. W jaki sposób to się odbywa, tego jeszcze nie wiemy. To jednak nie ulega wątpliwości, że plamy te wywierają swój wpływ też i na ziemi, wywołując zaburzenia w atmosferze i w organizmie psychicznym ludzkości.

ZE SPORTU

REP. PIŁKARSKA HISZPANJI, która w katastrofalnym stosunku przegrała w Londynie z **teamem Anglii 1:7!!** (podobno z wielkiej winy słynnego bramkarza Zamorry) zrehabilitowała się poniekąd w Belfasce, zwyciężając **team Irlandji** po świetnej grze 5:0. W bramce grał świetnie Plattko.

PIERWSZE ZAWODY NARCIARSKIE W ZAKOPANEM, zorganizowane przez SNPTT przyniosły w biegu na 10 km na 33 startujących zawodników **bez Czech, Motyki i SN Wisły** zwycięstwo

Spóźniony żal.

Tak, mój przyjacielu, dlaczegoż nie zażyłeś odrazu oryginalnych tabletek Aspiriny? Jednak nie jest jeszcze zapóźno. Aspiryna pomaga zawsze.

Przeciwko bólom głowy, zębów i kończyn, przeciwko reumatyzmowi, grypie i wogóle wszelkim zaległeniom zawsze najlepiej pomagają niezawodne tabletki Aspirin. Na każdej tabletkie i na każdym opakowaniu (po 20 lub 6 tabletek) znajduje się krzyżowy napis BAYER, który stanowi markę ochronną oryginalnej Aspiriny. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Umowa kolejowa między Polską a Jugosławią

Ulgi kolejowe dla turystów polskich w Jugosławji

W dniach 10 i 11 grudnia odbywała się w Warszawie konferencja kolejowa szeregu państw europejskich, na której zajmowano się sprawą opracowania bezpośredniej taryfy przevozu towarów między Polską a Jugosławią. Delegat Jugosławji dr. Dragomir Markowicz, nacelnik generalnej dyrekcji kolei państwowych udzielił następującego wywiadu o wynikach konferencji: Konferencja osiągnęła swój cel i możemy żywić nadzieję, że za kilka miesięcy bezpośrednia taryfa przewozu między Polską a Jugosławią wejdzie w życie. Taryfa ta, która w porównaniu z normalnymi taryfami kolejowymi daje znaczne niżki i ułatwia zbyt towarów, przyczyni się niewątpliwie do zwiększenia wzajemnej wymiany dóbr. Na pytanie jakie ulgi kolejowe przyznaje Jugosławię turystom polskim, dr. Markowicz odpowiedział: W dniu 1 grudnia r. b. weszła w życie nowa jugosłowiańska taryfa osobowa, która może wpłynąć dodatnio na rozwój ruchu turys-

tycznego z Polski do Jugosławji. Jugosłowiańskie koleje państwowe przyznają osobom, które spędziły nad morzem 10 dni, w drodze powrotnej pewne ulgi, które podczas sezonu letniego (od 1 czerwca do 1 września) wynoszą 50 procent, w pozostałych miesiącach 75 procent, a podczas miesięcy zimowych (grudzień, styczeń, luty) otrzymuje się powrót bezpłatny. Obecnie zmniejszono wymagany okres pobytu nad morzem zamiast 10 do 5 dni, w okresie od 16 grudnia do 16 stycznia. Następnie jugosłowiańskie koleje państwowe dążąc do tego, by zwłaszcza zagraniczni turyści jaknajszerszej poznali się z pięknem naszego kraju, przyznali osobom korzystającym z ulgi 50 proc. i 75 proc. prawo powrotu dowolną drogą. Wymienione ulgi ważne dotychczas tylko dla miejscowości nadmorskich i kuracyjnych, zostały rozszerzone również i na jeziora, a więc Bled, jeziora Plitwickie, jezioro Ochrydzkie i inne.

Król szwedzki Gustaw (X) wręcza laureatowi Nobla, prof. Bergmanowi wysokie odznaczenie. W pierwszym rzędzie stoja laureaci prof. Warburg i radca Bosch.

skupienia St., 2) Dawidek!!, 3) Berych, 4) Marusarz St, 5) Nowacki.

KANADYJSKA OTTAWA, po rozprawieniu się z Reprez. hokejową Europy w Paryżu 5:0, pokonała najsilniejszy zespół angielski w Londynie 4:0, a następnie po 20-to godzinnej jeździe z Londynu do Berlina wprost z pociągu rozgromiła Reprez. Niemiec 8:0 (1:0, 3:0, 4:0), a na drugi dzień już tylko 2:1 doskonale grający BSC. W przedmeczcu LTC Praha z reprez. Branderburgii 1:1.

WARTA POZNAŃSKA zdobyła drużynowe mistrzostwo Polski w hokcie, zwyciężając we finale BKS Katowice 10:6 pkt. mimo asów Forlańskiego Maichrzyckiego i Tomaszewskiego.

HOKEJ NA LODZIE. Poznań—Śląsk w Katowicach 2:1, Pogoń—Ukraina we Lwowie 2:0 (bez Mauera i Sabińskiego).

PIŁKA NOŻNA W POLSCE. **PUHAR KZOPN'a W KRAKOWIE**: Wisła I. B — Cracovia I. B, 8:1. Wawel—Legia 1:1. Garbarnia I. B. — Olsza 4:1.

WYŚCIG KOLARSKI 100 KM PARAMI W PARYŻU wygrała para Le Drogo — van Hevel.

PUHAR JEWELIA W KATOWICACH: Śląsk (Świętocowice) zwycięża Ruch (W. Hajduki) 4:0!!, rewanzując się za poprzednią porażkę 1:0. KSO6 Mysłowice—KSO6 Katowice 2:1, Polic. K.S. — IFC 4:1.

WYNIKI ZAGRANICZNE, Paryż: Team Paryża—Team Berlina 6:1, Red Star Olympique — Vikt. Žitkov (Praga) 2:1, C A Paris — CASG 1:1. — **Berlin**: Minerwa—Meteor 6:1, Hertha—Tennis Borussia 3:2, HeHas (Magdeburg) zdobył poraż 6-ty mistrzostwo piłki wodnej Nieniec bijąc we finale Weissensee 5:3. — **Belgrad**: Beogradski KS—Gradijański 2:1, Concordia—Hajduk 4:0. — **Kolonja**: Budapeszt—Nadrema mecz tenisowy 4:1. — **Bruksela**: Scheetens pokonał w wyścigach sprinterów kolarskich Falck Hansena i Gerard na, a w Gandawie tegoż Hansena i Stoffel. — **Budapeszt**: FTC—Kispesti 2:0. — **Praga**: Slavia—Admira (Wiedeń) 4:2. — **Neapol**: Vicenza—Neapol 1:2. — **Ateny**: Węgry—Grecja 4:2.

WIADOMOSCI Z KRAJU

Z JASLA.

(Kol. wł.) Sympatyczne Żyd. Koło Dramatyczne przy Stow. „Dom Żydowski“ dało znowu piękny dowód swej żywotności, wystawiając ostatnio „Spiewala własnej aiedoli“ Dymowa.

Sztukę tę odegrał nasz zespół wedle inscenizacji Tropy Wileńskiej, a dzięki rzetelnemu wysiłkowi wykonawców i precyzyjnemu jej przygotowaniu przez reżysera p. Dornstraucha można jej wystawienie zaliczyć do pierwszorzędných.

Wykonawcy odegrali swe role doskonale. W pierwszym rzędzie należy wymienić p. Dornstraucha jako Joszkę muzykanta, p. Tannenbauma jako Berka Nosiwodę, p. Tannenbaumową, p. Grossa, p. Rabiównę, p. Beckównę, p. Baumringa, p. Stillmanównę i p. Schilda.

Tempo gry i zgranie się zespołu spowodowały, że rzecz trzymała cały czas publiczność w napięciu, a zbiorowe sceny wypadły bez zarzutu.

Z WADOWIC.

(Kol. wł.) Życie sjońskie w naszym mieście odżyło ostatnio na skutek pobytu generalnego sekretarza Egzekutywy krakowskiej tow. Hofstättera. Dzięki tow. Hofstätterowi doszła w pierwszym rzędzie do skutku reorganizacja Komitetu Lokalnego, w skład którego weszli obecnie: tow. adw. dr. Schorr jako prezes, Teofila Rotter sekretarka i ref. młodzieży, Leon Thieberg ref. organizacyjny. Józef Zimmerspitz ref. stowarzyszeniowy i Maksymilian Nesselroth komisarz Z. F. N. Należy się spodziewać, iż zreorganizowany Komitet Lokalny podejmie energiczną pracę.

Tow. Hofstätter odbył również zgromadzenie w org. Hanar Haiwri, która się u nas ładnie rozwija.

Stow. Bikur Cholim odbyło ostatnio swe doroczne walne zgromadzenie. Ze złożonego sprawozdania wynika, iż w ostatnim roku udzielono bezpłatnej pomocy lekarskiej około 300 osobom, nadto udzielano opieki w postaci nocnych dyżurów ze strony członków itd. Do nowego wydziału wybrano jako prezesa p. Judę Glücksmanna, jako skarbnika p. Anszla Borgera, do zarządu weszli p. S. Krieger i S. Bader.

—ośo—

ZWYCIEŚTWO SJONISTÓW W ŻYD. STOW. MEDYKÓW W WARSZAWIE

W niedzielę odbyły się wybory do zarządu w żyd. Stowarzyszeniu Medyków Uniwersytetu warszawskiego. Dały one następujący wynik: lista sjonistyczna 100 głosów — 6 mandatów, lista bundowska — 8 głosów, bez mandatu, skrajnie lewicowa — 43 głosy i 3 mandaty.

WYROK W SPRAWIE EKSCESÓW ANTYŻYDOWSKICH

Sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Rawie Mazowieckiej wydał wyrok w sprawie wywołania w miasteczku ekscesów antyżydowskich przez chłopów z okolicznych miejscowości wiejskich. 19-tu oskarżonych z przywódcą „ruchawki“ Władysławem Wigosem na czele, skazanych zostało na kary po dwa tygodnie aresztu.

KONFERENCJA W SPRAWIE PROJEKTU USTAWY O POPIERANIU TURYSTYKI.

W dniu 12 bm odbyła się w ministerstwie robót publicznych u ministra Neugebauera konferencja z przedstawicielami związku Izb przemysłowo-handlowych w sprawie prac nad projektem ustawy o popieraniu turystyki. Min. Neugebauer w dłuższym wywodzie przedstawił zamiary i prace ministerstwa, idące w kierunku utworzenia Urzędu Turystycznego i ustawowego uregulowania spraw turystyki i jej podstaw finansowych, oraz organizacyjnych w formie miejscowych i regionalnych prawnopublicznych organizacji turystycznych. Stanowisko związku izb wyjaśnili szczegółowo pp. dyr. Mianowski i dyr. J. St. Szerbiński; przemówienia te ujawniły niemal całkowitą zbieżność poglądów ministerstwa i związku izb. W wyniku konferencji ustalono, że wytyczne przyszłej ustawy uzgodnione zostaną w drodze dalszych konferencji.

PONAD 600 MIESZKAŃ W NOWYCH BUDYNKACH W SOSNOWCU I BĘDZINIE.

Minister pracy i opieki społecznej dr. S. Hubicki wyjechał w dniu 12 bm do Sosnowca na uroczystość poświęcenia kompleksu 45-ciu domów robotniczych jedno i dwukondygnacyjnych, wzniesionych pod Sosnowcem z funduszy Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych przy finansowym poparciu Towarzystwa Kopalń Węgla „Saturn“ i Warszawskiego Tow. Kopalń Węgla. Domki te oddane zostaną w przyszłości robotnikom na wła-

ściłość; spłata należności za donki w formie czynszu rozłożona została na 20 lat.

Równocześnie minister Hubicki dokonał ilustracji nowowzniesionych i oddanych już do użytku domów mieszkalnych dla robotników i pracowników umysłowych wybudowanych przez Z. U. P. U. Są to mianowicie dwa wielkie bloki mieszkalne w Będzinie oraz 6 bloków w Sosnowcu; obejmują one ogółem ponad 560 mieszkań.

ZWALCZANIE EPIDEMII TYFUSU PLAMISTEGO.

Departament służby zdrowia Min. spraw wewn. przydzielił pięć dodatkowych kolumn przeciw epidemicznych dla zwalczania epidemii tyfusu plamistego na Wileńszczyźnie.

DWA MILJONY DOLARÓW WYNOŚI SPUŚCIZNA PO ALEKSANDRZE SKRZYŃSKIM.

W Warszawie otwarte zostało postępowanie sądowe w sprawie majątków pozostawionych przez tragicznie zmarłego b. premiera s. p. Aleksandra Skrzyńskiego. Majątek zmarłego oszacowany jest na blisko 2 miliony dolarów.

PODANIA O ZEZWOLENIE NA WYJAZD DO SOWIETÓW INŻYNIEROM Z POLSKI

Do władz administracyjnych wpłynął ostatnio szereg podań inżynierów o zezwolenie na wyjazd do Rosji Sowieckiej. Nie wiadomo, czy podania te zostaną uwzględnione.

WYSOKI URZĘDNIK POD ZARZUTEM PLAGIATU.

Endeckie „ABC“ przyniosło rewelacyjną wiadomość w sprawie zastępcy dyrektora departamentu podatkowego Ministerstwa Skarbu p. Pawła Michalskiego, uważanego za twórcę wielu projektów podatkowych. Pismo to cytuję recenzję książki p. Michalskiego umieszczoną w czasopiśmie poznańskim „Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjalny“, pióra prof. Edwarda Taylora. Prof. Taylor zarzuca p. Michalskiemu wielokrotne plagiaty z różnych dzieł naukowych, uzasadniając to cytata-

LIST SKAZANEGO NA ŚMIERĆ SZPIEGA

Stracony w dniu 1 grudnia br. w Poznaniu za szpiegostwo na rzecz Niemiec szeregowiec 68-go pułku piechoty we wrześniu Franciszek Brunon Klamke, przesłał przed egzekucją do swojego do-wódcy kompanii list pożegnalny. List pisany jest po niemiecku, brzmi w przekładzie polskim jak następuje: „Wielmożny Panie Poruczniku. N. impożegnam się z tym światem, pragnę panu i wszystkim kolegom przesłać ostatnie pozdrowienia. Dziękuję panu za wszystko dobre i proszę o powiedzenie moim kolegom, ażeby nigdy nie szli tą drogą, którą ja szedłem i niech mi przebaczą. Niech w Bogu niosą krzyż na tym świecie. Mojem ostatniem życzeniem jest, ażeby za moją duszę zmówili Ojciec Nasz. Pozdrowienia dla wszystkich zasyla Franciszek Klamke“.

W PRZEŚCIERADLACH PRZEZ „ZIELONĄ GRANICĘ“.

Na odcinku granicznym Suchodowszczyzna w pobliżu Dżisiny placówki Kopu zostały zaalarmowane gęstymi strzałami ze strony sowieckiej. W tym samym czasie na nasze terytorjum zbiegło 7-dmciu obywateli sowieckich ubranych w białe prześcieradła a to w tym celu, by czolgając się przez zaśnieżone pola nie być zauważonymi. Wśród zbiegów znajduje się 17-letni uczeń Uninow z miasta Dryssa, trzykrotnie ranny podczas ucieczki z Bolszewji. Zbiegów skierowano do obozu izolacyjnego w Łuszkach. Opowiadają oni, iż dwóch z ich towarzyszy bolszewicy zabili. Są to mieszkańcy powiatów nadgranicznych, którzy uciekli z Bolszewji w obawie przed aresztowaniem o skalki-wizowanie ich gospodarstw.

TAJEMNICA OKOPÓW WOJENNYCH.

Koło wsi Zagórzany w pow. Braclawskim w pozostałych z wojny światowej okopach policja ujawniła składy wódki wyrabianej nielegalnie przez 4-ch mieszkańców tej wsi. W zamaskowanym doskonale schowku znaleziono 1500 litrów samogonki, przeznaczonej do przemycenia do Sowietów. Jednocześnie w tych samych okopach ujawniono dużych rozmiarów gorzelnię. Właścicieli potajemnej gorzelni aresztowano.

15 LAT WIEZIENIA ZA ZONOBÓJSTWO

Sąd okręgowy w Wilnie rozpatrywał sprawę Józefa Sielickiego wieśniaka z Wołkowa, który dnia 23 listopada ub. r. zastrzelił swą żonę Zofję. Przyczyną zbrodni były niesnaski rodzinne, wywołane wedle zeznań oskarżonego przez tęciostwo. Kiedy powrócił z wojska, żona za namową swej matki nie chciała z nim mieszkać i jedynie ukradkiem mógł się z żoną potykać. Ostatnio dowiedział się, iż żona udaje się na zabawę urządzonej przez jednego z jej adoratorów, Blina

Cheąc wykorzystać okazję, udał się pod dom, gdzie wrzała zabawa i przez okno widział żonę, której asystowali ówcy mężczyźni. Po zabawie, kiedy żona wyszła w towarzystwie jej adoratorów, chciał się do niej zbliżyć lecz został napadnięty przez owych mężczyzn, wobec czego zmuszony był ratować się ucieczką. Uciekając wyjął z zanadru obciętą karabinu i oddał z niego strzał w kierunku napastników, a kula trafiła żonę. Oskarżony w ostatniem słowie okazuje skruchę i prosi o karę śmierci. Sąd po naradzie uznajac esk. Sielickiego za winnego zonoobójstwa, jednak spełnionego nie z zasadzki, skazał go na osadzenie w ciężkim więzieniu przez lat 15.

TRZY LATA WIĘZIENIA ZA PODPALENIE WLASNEJ CEGIELNI

We Wronkach odbyła się na sesji wyjazdowej sądu okręgowego w Poznaniu rozprawa karna przeciwko właścicielowi cegielni w Zamościu pod Wronkami, Fr. Janiszewskiemu. Ant. Kaczmarkowi i Zd. Bałkowskemu — oskarżonym o zbrodnię podpalenia cegielni z chęci zysku. W wyniku przeprowadzonej rozprawy uznał sąd oskarżonych za winnych zarzucanej im zbrodni i skazał Janiszewskiego na 3 lata więzienia Kaczmarka również na 3 lata, Bałkowskiego zaś na 1 rok więzienia.

OSZUKAŃCZE MACHINACJE PRZY SPRZEDAŻY MAJĄTKÓW.

W Poznaniu ogłoszony został wyrok w sprawie biura „Argus“, które zajmowało się oszukańczymi machinacjami przy sprzedaży majątków. Na mocy wyroku Wawrzyniec Ptaszek skazany został na półtora roku więzienia, Wawrzyniec Czachorowski na 2 lata więzienia Radowicz na 6 miesięcy więzienia, z zaliczeniem aresztu śledczego i 6 zawieszeniem reszty kary na 3 lata i Ptaszekowa na 4 miesiące więzienia, również z zawieszeniem kary na 3 lata.

POTWORNY ŻART SZOFERA

W karczmie we wsi Małczew pod Łodzią miała w niedzielę miejsce okropna scena. Kilku młodych wieśniaków obficie raczyło się alkoholem. Przed karczmą zatrzymał się w pewnej chwili samochód, którego szofer udał się do karczmy. Do wchodziącego podszedł podchmielony mieszkaniec wsi Małczew. 20-letni Antoni Pieczarek i zaproponował szoferowi wódkę. Szofer odpowiedział jednak Pieczarkowi, że będzie pił wódkę tylko z tym, który potrafi jednym haustem wypić pół litra benzyny. „Przekaszając“ ją jedynie papierosem.

Pieczarek propozycję tę przyjął z aplauzem tem bardziej, że spodziewał się, iż szofer po tym eksperymencie zafunduje mu wódkę. Pieczarek wypił pół litra benzyny, poczem w myśl umowy zapalił papierosa. W tej chwili nastąpił grom przejmujący wypadek. Z ust Pieczarko buchnęły płomienie. Rzucano się na ratunek. Pieczarek nieprzytomny wil się na ziemi w straszliwych boleściach. Zawiezany natychmiast felerzer stwierdził zgon Pieczarka. Szofer korzystając z zamieszania wsiadł do taksówki i odjechał. Wszczęto za nim poszukiwania.

RADJO

WTOREK, 15 GRUDNIA.

Kraków (312,8) 11,40 Przegl. prasy, 11,58 Sygna, hejnał, 12,10 Gramof. 13,10 Kom. meteor. 13,15 Kom. gosp. 13,40 Pogad. roln. (z muz. lud.), 15,15 Chwilka lotnicza, 15,45 Dla żeglugi, 15,50 Dla dzieci: „Klepoty zimowej pani Skoczek“ i pogad. „Mała Chińczycy“. 16,20 Odczyt L. Goettera „O żywiarstwie“, 16,40 Kom. harcowski, 16,45 Gramof. 17,10 „Zamenhof kaj la eltrovo de helpo ligwo“ — odczyt esperancki prof. dra O. Bujwida, 17,35 Koncert Filh. warsz. Stajnow, Wladigerow. Nenow: dyr. D. Nenow, (fort.) i J. Ozimiński (dyr.). 18,50 Rozmait. komun. 19,05 Gielda zboż. 19,10 „Choro-ba umysłowa dawniej a dziś“ — doc. dr. T. Bili-kiewicz, 19,30 Gramof. 19,45 Dziennik pras. 20 Dialog. pp. red. Giełżyński i inż. Porebski: „Bez-rohocie i nadprodukcja“, 20,15 Mrz. lekka: dyr. Nawrot; Wandzia i Piotruś Lejkin (ksylofon i ire-mofon). — Wiadom. kult. Krakowa, 21,45 Sluchow. „Sybii“, pośw. twórcz. G. Zapolskiej, 22,30 Komun. pras. sport. 22,45 Transm. stacyj zagran., muz. i hejnał.

Katowice (408,7) 11,45—19 p. Kraków, 19,05 D. c. powieści. 19,30 „Or-Or“, 19,40—24 p. Kraków.

Lwów (380,7) 11,45—14,35 p. Kraków, 15,05 Skrz. poczt. dzieci 15,25 Gramof. 15,35 Dla gospodyń, 15,45—16 p. Kraków, 16,05 Wywiad z pilotkami, 16,20—19 p. Kraków, 19,25 „Fr. Nowicki i K. P-Tejmajer“, 19,45—22,50 p. Kraków, 22,50 Reportaż muzyczny.

Sztuttgart (360,1) 17,05, 20, 23 Muz.

Rzym (441,2) 13,10. 21 Koncerty.

Praga (486,2) 19,20, 21,30, 22,30 Muzyka

KRONIKA

Grudzień

15

Wtorek

5 Tebet 5692

Wschód
słońca
7 m. 37

Zachód
słońca
15 m. 25

Zmiana ustawy o ochronie lokatorów

Jeden z ostatnich numerów Dziennika Ustaw ogłasza ustawę, zmieniającą w poszczególnych artykułach ustawę o ochronie lokatorów z 1924 roku. — Zmiany ogłoszone weszły w życie z dniem 7 grudnia b. r.

Po zmianach, dotyczących budynków państwowych i wojskowych, zamieszkałych przez ludność nieurzędniczą, cywilną, więcej uwagi poświęcono w mniejszej ustawie bezrobotnym. Zmieniono mianowicie redakcję w art. 23, według którego eksmisja z mieszkania jedno lub dwupokojowych nie będzie wykonywana w okresie o d. listopada do 31 marca, jeżeli ją orzeczono z przyczyn przewidzianych w art. 11 ust. 2 lit. a t. zn. z powodu zaległości z zapłatą komornego. Eksmisja nie będzie także wykonana, jeśli bezrobotny otrzymał pracę i opłaca prócz bieżącego komornego zaległe komorne w ratach, wynoszących jedną czwartą bieżącego komornego miesięcznego.

Przepis art. 24, postanawiający dotychczas, w jakich wypadkach lokator traci prawo do korzystania z moratorium mieszkaniowego, a mianowicie jeśli nie przyjmie odpowiedniej pracy, wskazanej przez państwowy urząd pośrednictwa pracy — został uzupełniony postanowieniem noweli, że utrata prawa do korzystania z moratorium mieszkaniowego, przewidzianego w art. 23, następuje także wtedy, jeżeli lokator w tej samej miejscowości posiada inne mieszkanie lub mu je dostarczono.

Powyższe postanowienia moratorium mieszkaniowego odnoszą się tylko do pomieszczeń, znajdujących się pod ochroną lokatorów, natomiast nie dotyczą mieszkań w domach nowo wybudowanych, jak wiadomo, ochroną nie objętych.

Nowe połączenia z Zakopanem i Krynica

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych komunikuje: Ze względu na oczekiwany ruch świąteczny i turystyczny w sezonie zimowym, oraz celem udogodnienia komunikacji z terenami narciarskimi uruchamia się następujące pociągi i wagony bezpośredniej komunikacji: I. Warszawa—Zakopane—Krynica: Codzienny kurs poc. Nr. 3 — 6103 od dnia 20. 12. do 25. 12. od 27. 13. do 10. 1. i od 24. 1. do 7. 2. włącznie, oraz poc. Nr. 4 — 6104 od 20. 12. do 24. 12., od 26. 12. do 10. 1. i od 24. 1. do 7. 2. włącznie.

Jednorazowy kurs poc. Nr. 3 — 6103 w dniach 17. 1. 14. 2. 21. 2. 28. 2. zaś poc. Nr. 4 — 6104 również w dniach 17. 1. 14. 2. 21. 2. i 28. 2. Odj. poc. Nr. 3 z Krakowa 4 — przyj. Krynica 9'06, odj. poc. Nr. 6103 z Krakowa 4'15 przyj. Zakopane 8'13, odj. poc. Nr. 4 z Krynicy 20'50, przyj. Kraków 2'10, odj. poc. Nr. 6104 z Zakopanego 22'05, przyj. Kraków 2'—.

W okresach powyżej podanych pociągi łącznikowe między Chabówką a Rabką Zarytem. Odj. z Chabówki o godz. 6'53, 10'55V, 18'02 i 22'26, przyj. do Rabki Zarytego 7'06, 11'08, 18'16 i 22'40 Odj. z Rabki Zarytego 7'14, 11'15, 18'24 i 22'50, przyj. Chabówka 7'29, 11'30, 18'44 i 23'10.

II. Poznań—Lwów: Poc. Nr. 409—410 między Krakowem a Poznaniem w terminie ustalonym w ściennym rozkładzie jazdy. Poc. Nr. 410 odjeżdżający z Krakowa do Poznania o godz. 23'10 odepdzie poraz pierwszy z Krakowa w nocy 22 na 23. 12.

Zaprowadza się od dnia 19. 12. do 28. 3. bezpośrednią komunikację między Krakowem a Zakopanem poc. Nr. 1211 odj. Kraków 9'50, przyj. Zakopane 15'18, odj. Zakopane 13'45, przyj. Kraków 19'15, między Krakowem a Wisłą poc. 24 odj. Kraków 1'4—, przyj. Wisła 19'10 w soboty oraz dni przedświąteczne, zaś z powrotem w niedzielę wzgl. święta poc. Nr. 2726 odj. Wisła 17'54 przyj. Kraków 23'45, między Krakowem a Zwardonem przez Suchą codziennie poc. Nr. 1213 odj. Kraków 15'35 przyjazd Zwardoń 21'14 zaś z powrotem przez Dziedzice odj. Zwardoń 17'42 przyj.

Kraków 23'45, między Krakowem a Krynica codziennie poc. Nr. 23 odj. Kraków 16'55, przyj. Krynica 18'51, z powrotem poc. Nr. 612 odj. Krynica 9'11, przyj. Kraków 16'50.

Komunikacja samolotowa w zimie

W ciągu tegorocznej zimy komunikacja lotnicza funkcjonuje bez przerwy, przyczem wnętrza samolotów są centralnie ogrzewane, co najzupełniej chroni pasażerów od chłodu.

Według rozkładu obowiązującego w tegorocznym okresie zimowym, samoloty kursują na poszczególnych szlakach co drugi dzień.

W czasie nadchodzących świąt Bożego Narodzenia, mianowicie 25 i 26 bm. oraz w dniach 1 i 2 stycznia r. p. ruch na linjach powietrznych zostanie wstrzymany.

Ograniczenie wyjazdów zagranicę

Niedawno ministerstwo spraw wewnętrznych wydało okólnik w sprawie wystawiania paszportów zagranicznych. Zgodnie z opinią ministerstwa skarbu wszelkie paszporty wydawane grupom turystycznym, osobom pojedynczym dla celów turystyki, reprezentacji propagandowej itp. mogą być wystawiane nie na podstawie wyłącznej decyzji wojewody i danej izby skarbowej, lecz na podstawie zarządzenia ministerstwa skarbu. Poza tem stwierdzono, jeszcze raz, że tylko osoby niezamożne mogą otrzymywać paszporty ulgowe w celach kuracyjnych zaś do kategorii niezależnych należą osoby, których dochód roczny nie przekracza 7200 zł dla samotnych i 9600 dla obarczonych rodzinami.

Zarządzenie to ma na celu zmniejszenie ilości wypadków wyjazdu zagranicę.

—o—

— **DZIŚ NOCNY DYŻUR APTEK:** ul. Szczępańska 1, Kościuszki 18, Długa 66, Mikołajska 4, Dajwór 6, i Bordinzkiego 1.

— **VII PODWIECZOREK TOWARZYSKI** w Zjeźdzeniu Kobiet Żyd. „WIZO“ Rynek gł. 29. I p. odbędzie się dziś we wtorek o godz. 6 wiecz. Referuje p. Regina Zimmermannowa n. t. „Stalin dyktator sowiecki“. Wstęp dla członka i wprowadzonych gości.

— **WIECZÓR MOZARTOWSKI** Żyd. Tow. Muz. odbędzie się jutro we środę 16 bm. o godz. 8 wiecz. w sali Bolońskiego. W programie: sonata na 2 fortepiany (pp. Eibenschützowa i Zimmermannowa), sonata na skrzypce i fortepian (pp. Grünerowa i Zimmermannowa), arje z „Figara“ i „Don Juana“ (p. Schiffman) i Concertante na skrzypce, wiolonczellę i fortepian (pp. prof. Dortheimerówna, Schleichkorn i Hoffman).

— **PRACE NAD POMIARAMI MIASTA.** Z postępem rozbudowy miasta w dzielnicach przyłączonych, wzrastają taże czynności miejskiego biura pomiarowego, które jest organem wykonawczym dla uchwalonych projektów regulacyjnych. Dopiero po rozbudowaniu, prace te uwidaczniają się w postaci nowych ulic i placów i dziś już można obserwować nowe powstałe części miasta w Nowej Wsi, obojętnie parku Krakowskiego, w Grzegórkach, osiedla oficerskie i dzielnica willowa, w Płaszowie na gruntach hr. Skrzyńskiego i w Łobzowie na gruntach dawnego obszaru dworskiego. W r. 1931 biuro wytyczyło 106 linii regulacyjnych i budowlanych dla nowych budowli, zaś dla obliczenia należności za wykonane połączenia kanałowe i urządzenie dróg pomierzyło frontów realności o łącznej długości 10825 mb. Poza tem biuro utrwalilo rozszerzenie sieci wysokościowej Krakowa w dzielnicach przyłączonych, przeprowadziło oczyszczenie, uporządkowanie i uzupełnienie starej sieci wysokościowej, przygotowując w ten sposób materiał dla przeprowadzenia niwelacji ścisłej przez biuro M. R. P. nowo go pomiaru miasta oraz włączenia tej sieci krakowskiej do państwowej sieci wysokościowej.

O pracach urzędowych należy nadmienić, że biuro pomiarowe spełnia obowiązki stróża własności Gminy pod względem technicznym, stanowiącej bądź to majątek, bądź dobro Gminy oraz dostarcza materiałów fachowych dla innych biur, spełniających prace we własnym, lub poruczonej zakresie miasta, dla celów podatkowych, porządkowych, lub dla działań prawnych; współdziała z Komisarzem dla ustalania nowych ksiąg gruntowych w sprawach, dotyczących własności Gminy m. Krakowa w dzielnicach na nowo zdzielonych.

— **RUCH NA WYSTAWIE WNĘTRZ I KILIMÓW.** Zainteresowanie wystawą wewnątrz i kilimów w hali wystawowej przy ul. Rajskiej 12 znalazło swój wyraz w ilużetkowej frekwencji tejże wystawy w ubiegłą niedzielę. Między innymi zwie-

Golenie bez bólu

i bez podrażnienia skóry umożliwia

KREM NIVEA
lub też **OLEJEK NIVEA**

Cóż za wyborna herbata!

„dzie kupiona?“

Tam, gdzie wszystko kupujemy — u

HAWELKI

Jest to cejlońska kawa **Rangalla**, i kosztuje **100** gr. tylko **Zł 2-30**, gospodarczą zaś można otrzymać już za **Zł 1.80**. 2269x

dziła wystawę grupa przemysłowców wiejskich, zakupując kilimy tudzież okazy polskiej ceramiki. Miłą atrakcją stanowią koncerty radiowe i gramofonowe na wystawie

— **KOLLEGJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH** (Rynek gł. A—B 1 39) Wtorek 15 bm. art. mal. Henryk Gotlib: Jak pojmujemy się w Polsce malarstwo (z dyskusją), środa 16 bm. prof. U. J. dr. Witold Wilkosz: O promieniach kosmicznych, czwartek, 17 bm. kurator dr. Eustachy Nowicki: Problemy współczesne oświaty pozaszkolnej; sobota 19 bm. prof. dr. Joachim Metzman: Psychologia strukturalna a szkoła dzisiejsza. Począz. 7 wiecz.

— **UKRÓCENIE SWAWOLI SZOFERÓW.** Miejskie Biuro Propagandy podaje do wiadomości, że celem położenia tamy przekraczaniu przepisów porządkowych na drogach publicznych. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych upoważniło Kluby Automobilowe afiliowane z Automobil-Klubem Polskim do współdziałania w tym kierunku z organami bezpieczeństwa publicznego. Starostwo Grodzkie w Krakowie wydało szereg legitymacji członkom Krak. Klubu Automobilowego upoważniających do natychmiastowej interwencji u organów bezpieczeństwa publicznego w razie przekroczenia przepisów o szybkosci samochodów, jazdy z otwartymi tłumikami, turowania motoru itd. za naruszenie których grozi prócz kary pieniężnej i aresztu, natychmiastowe unieruchomienie samochodu.

— **NA ULICY STRASZEWSKIEGO.** Michlewicki Ludwik, szofer zam. w Zakliczynie pow. Brzeski, najechał samochodem ciężarowym Kr. 96861 na dożkę konną, powożoną przez Grzyba Stanisława zam. Żółkiewskiego 24, wskutek czego dorożka została uszkodzona Koło i dyszle potamane, kofski skałczony w lewą nogę. W dorożce jechało 2-ci pasażerów, którzy nie odnieśli żadnych obrażeń. Winę ponosi szofer Michlewicki, który jechał nieprawidłowo i nie dawał znaków ostrzegawczych. Samochód unieruchomiono, szoferowi odebrano prawo jazdy.

— **CENNA ZGUBA.** Kirschaum M. zam. Brzozowa 17 przechodząc ul. Brzozową i Miodową zgubiła broszkę złotą w kształcie trójkąta ze smaragdów i drobnymi brylancikami wartości 400 zł.

— **W ZAMIARZE SAMOBÓJCZYM** napiła się jodyny Marja Oleszczukowa (lat 24) żona rzeźnika w Płaszowie. Pogotowie ratunkowe po przepłukaniu żołądka, przewiozło ją do szpitala w Krakowie.

—o—

— **ZAMIĄST KWIATÓW** na grób bl. p. Andy Lauferówny składam 20 Zł na Zakład Sierót Dietla 64

Mgr. Stefanja Ehrlichowa

—o—

DYWANY, CERATY, LINOLEUM

A. NUSSBAUM, DIETLA 45.

—o—

PROKURATORJA REPUBLIKI AKADEMICKIEJ zawiadamia, że dziś, we wtorek, dnia 15 bm., o godzinie 9 wiecz. odbędzie się w Salach Żyd. Domu Akademickiego Sąd Doraźny śmiechu. Sądzone będą wszystkie znakomości prawnicze Krakowa i okolicy. 100 zł. nagrody temu, który mie pęknie w konwersjach śmiechu. Po odczytaniu wyroku tańce i swawola. na które uprzejmie zaprasza 2278x Komitet „Herbatki Prawników“ —o—

— **NASZEMU PRZYJACIELOWI SALOMONOWI VERSTAENDIGOWI Z MIELCA** z okazji zaślubin z p. Försterówną ofiarujemy po 1 drzewku w Lesie Herzla.

Mgr. Leon Salpeter (Kraków)

Leiser Blattberg (Kraków)

2277x

Protest Rady m. Krakowa przeciw uszczupleniu granic województwa krakowskiego

Kraków, 15 grudnia

Wczorajsze posiedzenie Rady m. Krakowa stało całkowicie pod znakiem stanowczego protestu przeciw projektowi okrojenia województwa krakowskiego, który to projekt wyrażony został w oficjalnym elaboracie komisji dla usprawnienia administracji państwa przy prezydium Rady Ministrów. W sprawie tej przygotował b. minister prof. Kumaniecki wniosek nagły, zgłoszony przed porządkiem dziennym. Pierwszy rzut oka na salę radziecką przed rozpoczęciem posiedzenia zdradzał już, że nie będzie to zwykle, szablonowe „odrobienie“ porządku dziennego. Przed trybuną prezydiąlną rozwieszono na sztamgach dużych rozmiarów mapę południowo-zachodnich ziem polskich z naszkicowanymi i odpowiednio kolorami uwypuklonymi projektami zmiany granic województwa krakowskiego. Uwidoczniono na mapie, że omawiany projekt wciela do województwa śląskiego powiaty biański, oświęcimski i żywiecki w całości, a nadto części powiatów wadowickiego i chrzanowskiego oraz całe Zagłębie Dąbrowskie. Nadto zamierzone jest obcięcie województwa krakowskiego od strony wschodniej, na rzecz województwa łwowskiego.

Po otwarciu posiedzenia wiceprezydent Ostrowski udzielił głosu prof. Kumanieckiemu, który uzasadnił nagłość poruszanej sprawy, ze względu na ogłoszenie wspomnianego projektu i niebezpieczeństwo wprowadzenia go w życie. Po przyjęciu nagłości prof. Kumaniecki w dłuższym wywodzie przeciwstawił się temu atakowi na przyszłość Krakowa, podnosząc szereg momentów natury kulturalnej, gospodarczej i politycznej, przemawiających przeciw odcięciu od Krakowa ziem zachodnich, naturalnie z Krakowem od wieków związanych i do swej dawnej stolicy ciążących.

Referent wspominał dalej, że żadna z dotychczasowych komisji, pracujących nad reformą administracji państwa, nie doszła do takich rezultatów, co obecna. W konkluzji swych wywodów, mówca przedłożył wniosek, wzywający Radę do uchwalenia:

1) stanowczego protestu przeciw jakiegokolwiek okrajaniu województwa krakowskiego na rzecz woj. śląskiego,

2) apelu do rządu, aby przy zmianie podziału administracyjnego państwa wziął pod rozwagę znaczenie i przyszłość Krakowa.

3) apelu do Prezydium miasta, by zwołało w najkrótszym czasie komisję radziecką dla popierania rozwoju m. Krakowa, celem bliższego zajęcia się po wyższą nagłą sprawą.

Nad powyższymi wnioskami wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos docent Dr. Langrod, inż. Drobnik, rektor Krauze, prezes Epstein i major Felsztyński. Poszczególni mówcy uzupełnili argumenty referenta, przemawiające przeciw powiększeniu województwa śląskiego, przy czym prezes Epstein podniósł specjalnie momenty gospodarcze, przemawiające przeciw koncepcji komi-

sji warszawskiej oraz wspominał o akcji krakowskiej Izby przemysłowo-handlowej, która dzięki pomocy prof. Kumanieckiego wydała dzieło, poświęcone wykazaniu korzyści, jakie przyniosłoby państwu stworzenie w Krakowie centrum przemysłu południowo-zachodnich ziem Polski. Major Felsztyński wspominał o stronie militarnej omawianego projektu, po czym na wniosek sen. Bobrowskiej uchwalono, by specjalna delegacja Rady miejskiej przedłożyła m. rodajnym czynnikom w Warszawie powzięty jednomyślnie protest, oraz poczyniła odpowiednie kroki w celu zażegnania grożącego Krakowowi niebezpieczeństwa.

Po jednomyślnym uchwaleniu wniosków referenta, przewodniczący dla zadokumentowania doniesłości uchwały, zarządził kilkunastominutową przerwę w obradach.

Ze spraw porządku dziennego uchwalono wybór prof. O. Bułwida na członka komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa, poczem wiceprezydent Dr. Ignacy Landan referował

SPRAWA OPŁAT WODOCIĄGOWYCH NA ROK BUDŻETOWY 1932/33.

Chodzi o zmianę nazwy dotychczasowego podatku wodociągowego, który jako opłata wodociągowa pobierany będzie przez gminę m. Krakowa w dotychczasowej wysokości 5 proc. czynszu przy potrąceniu przy starych domach 4 proc. opłaty wodociągowej ze sumy czynszu, stanowiącego podstawę wymiarowania.

Bez dyskusji wniosek powyższy uchwalono, poczem wiceprezydent Dr. Landan przedstawił w ob-

Sprawa honorowa Dr Gottlieb—Dr Dawidson

Warszawa, 14. 12. Na jednym z ostatnich posiedzeń rady gminy żydowskiej radny sjonistyczny dr. Gottlieb wyraził się ujemnie o znanym działaczu sjonistycznym b. senatorze dr. Dawidsonie. W odpowiedzi na to dr. Dawidson wyzwał dra Gottlieba na pojedynek. Niezwykła ta sprawa wywołała w warszawskich kołach żydowskich dużą sensację.

Pogrzeb długoletniego adiutanta marsz. Piłsudskiego

Warszawa, 14. 12. PAT. Dziś odbył się pogrzeb śp. majora dypl. Nałęcz-Korzeniowskiego, długoletniego adiutanta Marszałka Piłsudskiego, zmarłego w dniu 13 listopada br. w Nizy na stanowisku konsula polskiego w Nizy. Na nabożeństwo żałobne do kościoła garnizonowego przybyli oprócz najbliższej rodziny zmarłego: minister spraw wewnętrznych Pieracki, wicemin. spraw wojsk. gen. Składkowski, m. m. Schaezel, Marszałkowa Piłsudska, szef sztabu głównego gen. Gąsiorowski i inni. Po nabożeń-

dzie posadę, naraził się nawet na proces o włamanie, — pan redaktor Berdych wykradł bowiem w dodatku Dudusia i oddał go pani Voglowej — ale sprawę wygrał, bo Thoss nie został burmistrzem.

Jak więc widzimy jest to historia, nadająca się raczej na humoreskę o zacięciu satyrycznym, albo w najlepszym razie na skecz ale autor postawił napisać komedię w trzech aktach. Niezupełnie mu się to udało, bo napisał niezły pierwszy akt świetny akt drugi, ale akt trzeci jest nudny, nużący i prawie niepotrzebny. Mimo to uważać należy „Burzę w szklance wody“ za sztukę nietylko miłą i sympatyczną, lecz nawet pobudzającą do myślenia. Pomijając bowiem starą już maksymę, że małe wydarzenia odgrywają czasem bardzo dużą rolę w życiu politycznym, chciałoby się podyskutować z autorem na temat Don Kiszotów, zdolnych jak już powiedzieliśmy do wyśadenia w powietrze świata całego, byłoby tylko osuszyć lzy biednej wdowy, płaczącej nad niedolą swego pieska. Chociaż sercem swojem jesteśmy zawsze po stronie właśnie tych Don Kiszotów humanizmu, jednakowoż nie wolno nam być niesprawiedliwymi wobec przedstawicieli poczucia ładu i porządku. Ale właśnie historia takiego dra Thossa może być dobrą nauką dla wszystkich innych Thossów i pouczyć ich o tem, że przedewszystkiem powinni być ludźmi, którzy umieją się litować i potrafią tak interpretować gęstą ścieżkę przepisów i zakazów by przez nią przeszłyżgnąć się mogła taka mała psina jak Dudus.

Bl. p.

ZYGMUNT BERGER

właśc. kamieniołomów w Pychowicach, zmarł dnia 14. grudnia po krótkich a ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 60.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 15. grudnia 1931 r. o godz. 1.30 w poł. z domu przedpogrzebowego na cmentarzu izr. w Podgórzu, o czym zawiadamiają w nieutulonym żalu pograżeni

ŻONA, DZIECI I WNUKOWIE

szernem przemówieniu sprawę

ZACIĄGNIĘCIA POŻYCZKI DŁGOTERMINOWEJ W KWOCIE 13.050.000 ZŁ. W ZŁOCIE

w Banku Gospodarstwa Krajowego. Pożyczka ta, zaciągnięta mająca w 7-proc. obligacjach komunalnych tegoż banku, umożliwi gminie konwersję szeregu pożyczek pożyczek krótkoterminowych, przez miasto poprzednio zaciągniętych. Annuitet pożyczki wynosiłby około 1.100.000 zł. Nadto gmina ma otrzymać od Banku G. K. pożyczkę w kwocie 1 miliona złotych na spłatę krótkoterminowych zobowiązań w innych instytucjach kredytowych.

Także i ten wniosek uchwalono po krótkiej dyskusji, w której radca Dr. Radzyński określił pożyczkę tę jako zapowiedź postawienia gospodarki miasta na nowych, zdrowych podstawach.

Wkońcu na wniosek prezesa Epstein'a cały dalszy porządek dzienny, obejmujący szereg spraw gruntowych, przedyskutowanych już w sekcjach i komisiach, uchwalono en bloc. Zyczeniem Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku zamknął wiceprezydent Ostrowski ostatnie w tym roku posiedzenie Tymczasowej Rady Miejskiej.

Strajk autobusów w województwie krakowskim

Z dniem dzisiejszym w całym województwie krakowskim ma być wstrzymany ruch autobusowy z powodu nieustępliwego stanowiska Ministerstwa Roboty Publ. odnośnie do opłat drogowych, nałożonych na przedsiębiorców autobusowych w wysokości 30 procent cen biletów jazdy plus opłata od przewożonego towaru. Propozycja właścicieli autobusów szła w kierunku zmniejszenia opłat drogowych od biletów jazdy z 33 proc. na 15 proc. i rozłożenia zaległości podatkowych na raty. Postulaty te Ministerstwo odrzuciło, a właściciele autobusów zostali obłożeni egzekucją za zaległe podatki.

Polski Związek turystyczny i Związek właścicieli autobusów obarczone nadmiernym ciężarem podatkowym, zostały zmuszone wstrzymać ruch autobusowy z dniem 15 bm.

W dniu dzisiejszym zostaną zamknięte dworce autobusowe w Krakowie, Zakopanem, Nowym Targu, Klecach i Radomiu. Stanie 600 autobusów w samym województwie krakowskim. Dotąd w innych województwach wstrzymało ruch 1800 przedsiębiorców autobusowych.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

„Burza w szklance wody“

Komedja w 3 aktach Brunona Franka

Popularna obecnie w Austrii i Niemczech komedja autora „Noweli politycznej“ i „12.000“ opowiada nam w sposób b. miły i wcale mądry jak najzwyklejszy kundel utracił kandydaturę dumnego, pewnego siebie i energicznego radcy miejskiego we większym mieście prowincjonalnym na burmistrza i później na ministra. Bo dr. Konrad Thoss uważał burmistrzostwo tylko za odskocznię do dalszej świetnej kariery, nie przewidział tylko tego, że wyrzucenie za drzwi takiej sobie zwykłej mieszczki, która przysłała prośbę o życie swego Dudusia tj. pieska zajętego przez świetny magistrat ponieważ właścicielka tego pieska nie uściła podatku od psów, może zламаć jego karierę i koniec połowy ambityny jego snom o potędzie. Stało się jednakowoż tak, ponieważ podczas sceny wyrzucenia pani Voglowej, właścicielki Dudusia, obecny był znowu taki sobie reporter, który przyszedł do przyszłego pana burmistrza po wywiad. Reporter ten należał do rodziny Don Kiszotów, buntujących się wciąż przeciwko panom Thossom i zdecydowanych w każdym momencie do obalenia całego systemu społecznego, by zadość uczynić uczuciu ludzkości i dlatego przemycił do gazety popierającą kandydaturę dra Thossa artykuł przeciwko niemu. Stracił wpraw-

Wystawienie „Burzy w szklance wody“ uważać można za cud prawdziwy, skoro się zważy, że p. reżyserowi Jednowskiemu i aktorom tak mało pozostawiono czasu do pracy Szczere też należy się uznanie reżyserowi, który sztukę zręcznie zmontował i nadał jej należyte tempo. A aktorzy doprawdy cudów sprawności dokonali, bo przedstawienie szło gładko, zgrabnie i było wcale zajmujące. P. Fichtlerówna zdobyła sobie sympatję publiczności nietylko swym przemalym akcentem kresowym, lecz też i swą sylwetką żony kandydata na burmistrza, kobiety bardzo inteligentnej i dlatego po części nieporadnej, tj. niemogącej się pogodzić z obowiązującymi ogólnie klanstwami konwencjonalnymi. Dla nikogo też nie było nic spodzianka, że pani Zaleska pyszny stworzyła typek mieszczki Voglowej, kreacji którą we Wiedniu powierzono zdaje się Gizeli Verbożirk. Z ról męskich wymienić przedewszystkiem należy p. Lełwę, który klasyczną wprost stworzył postać wężną, oraz pp. Szymańskiego jako imponującego swą wyniosłością kandydata na burmistrza i ministra in spe. oraz p. Burnatowicza, który ze swą rolą reportera wy dobył dużo szczerzej bezpośredniości. Z ról epizodycznych wymienić należy p. Marciniowską, która rolę żony naczelnego redaktora i przyjaciółki Thossa potraktowała z pewną dozą komizmu groteskowego oraz pp. Turkiewego, Saszewskiego i Modrzewskiego.

Przekład p. Laudyna pozostawia bardzo wiele do życzenia.

M. K.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— **Z KRAKOWSKIEGO TEATRU ŻYDOWSKIEGO.** Dziś we wtorek 15 bm o godz 8:45 wiecz. po cenach niższych operetka „Slepy pajac“ ciesząca się ogromnym powodzeniem u publiczności krakowskiej. Przedsprzedaż biletów u firmy A. Fisch hab, Grodzka 46, a od godz 6-tej przy kasie teatru.

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Wybor-na komedia Br. Franka „Burza w szklance wody“ powtórzona będzie dzisiaj i w czwartek. Jutro jeszcze raz „Ulica Rice'a. Powyższe przedsta-wienia dane będą po cenach niższych. W przy-gotowaniu najnowsza komedia Brunona Winawe-ra pt. „Poproście — truleń“ która jednocześnie z Krakowem wejdzie na repertuar Teatru Małego w Warszawie.

— **„LUCJA Z LAMMERMOORU“ — „TRAVIATA“ — „TRUBADUR“.** Wobec niezwyklego po-wodzenia wczorajszej premjery opery G. Donizet-tiego „Lucji z Lammermooru“, dyrektorka teatru zaprosiła znakomitą artystkę p. Adę Sari na dal-sze trzy występy. W poniedziałek 21 bm. w „Tra-viacie“, we wtorek 22 bm. w „Lucji z Lammermooru“ oraz we środę 23 bm. w „Trubadurze“.

— **UMBERTO MACNEZ,** znakomity tenor liryczny największych scen włoskich wystąpi z jedynym koncertem dziś, we wtorek, dnia 15 bm., w sali Bo-lońskiego. W programie perły literatury śpiewa-ckiej. Przy fortepianie dyrektor Stefan Barański.

REPERTUAR TEATRÓW KRAKOWSKICH

TEATR ŻYDOWSKI PRZY UL. BOCHEŃSKIEJ

Wtorek o 8:45 wiecz: „Slepy pajac“ (ceny niższe).

Środa o 8:45 wiecz: „Wielki moment“ (ceny niższe).

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Wtorek o 8 wiecz: „Burza w szklance wody“.

Środa o 8 wiecz: „Ulica“.

REPERTUAR KINOTEATRÓW

APOLLO: „Pod kuratelą“.

BAGATELA: „Za kratami“.

SŁOŃCE: „Noc upojenia“ (w gł. roli Iwan Petrowicz, hr. Esterhazy).

SZTUKA: „Noce paryskie“.

UCIECHA: „Ulice wielkomijskie“.

WANDA: „Wygnańcy“.

WARSZAWA: „Tajemnica limuzyny“ (Harry Piel).

ZIGLIDY**GIELDA KRAKOWSKA**

Kraków, 14. 12. 1931. Akcje chwiejne. Dolar lekko mocniej.

Papiery procentowe: 4-proc. Prem. Poż. inwesty-cyjna 78.50.

Zebrań giełdowe przeszło pod znakiem tenden-cji chwiejnej. Zainteresowanie słabe ograniczo-ne do nielicznych papierów. Poszukiwano akcje Banku Polskiego bez obrotów. Zieleniewski w za-offiarowaniu po kursie 850 zniżkowo bez nabyw-ców. Robiono jedynie z papierów procentowych 4-proc. Prem Pożyczkę inwestycyjną po kursie utrzymanym na ostatnim poziomie przy nieco większych obrotach i silniejszym zapotrzebowaniu. Na pogiędźniu objaw podobny. Płacono 4-proc. Prem. Poż. dolarową 43 przy znaczniejszych o-brotach.

Waluty i dewizy oficjalnie bez notowania.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych nastrój dla dolara mocniejszy przy większym zapotrzebowaniu. W Krakowie do-lar gotówkowy 8.90 i pół do 8.92 i pół, czeki ban-kowo 8.90—8.92. Kursy orientacyjne: Marka nie-miecka 210—211.50. Funt szterling 30.25—30.75. Frank szwajcarski 174—174.50, nieco mocniej.

GIELDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 14. 12. 1931. Zyto 410 ton 27 i jedna czw., pszenica 75 ton 24 i trzy czw., mąka żytnia 65-proc. 38 i pół do 39 i pół, pszenka 65-proc. 36 i trzy czw. do 38 i trzy czw., otręby żytnie 16 i jedna czw. do 16 i trzy czw., pszenne 14 i pół do 15 i pół, grube 15 i pół do 16 i pół, groch Folgera 30—33. Ogólne uspo-sobienie spokojne.

GIELDA WARSZAWSKA

Warszawa, 14. 12. PAT. Akcje: Bank Polski 105, Lilpop 13.75. Tendencja utrzymana. Pożyczki: 3-proc. budowlana 30, 4-proc. inwestycyjna 77.50, 5-proc. konwersyjna 38.50, 5-proc. kolejowa 37, 6-proc. dolarowa 56.55, 4-proc. dolarowa 42.50, 7-proc. stabilizacyjna 49.75, 50.50, 49.25. Listy za-stawne BGK bez miany. Tendencja dla pożyczek niejednorodna, dla listów zastawnych utrzymana.

Waluty: Dolar 8.91, 8.93, 8.89. Dewizy: Belgia

Pożar gmachu parlamentu w Persji

Jak już donieśliśmy spłonął doszczętnie gmach parlamentu perskiego w Teheranie. Na górze widzimy front budynku, na dole salę obrad.

Kronika katastrof i nieszczęśliwych wypadków

Paryż, 14. 12. (B) W miejscowości Montagnac koło Bordeaux odbywało się wczoraj wesele w pewnej restauracji na pierwszym piętrze. W pewnej chwili podłoga sali tanecznej nie wytrzymała ciężaru gości, zawałiła się i wraz z tańczącymi parami spadła z 4-metrowej wysokości do lokalu parterowego. Z pod gruzów wydobyto 10 ciężko rannych i okrągliło 40 lżej rannych.

Paryż, 14. 12. (B) W kopalni węgla w Ostricourt w pobliżu Lille zawałiła się sztolnia i za-sypała 4 górników. Trzech z nich poniosło śmierć, czwarty odniósł ciężkie rany. Wśród

zabitych znajduje się dwóch Polaków.

Oslo, 14. 12. (R) W pobliżu Roervik rozbił się o skały niemiecki trawler „Frieda“. Załoga została uratowana.

Nieszczęśliwy wypadek Churchilla

Nowy Jork, 14. 12. (R) Bawiący tu dawny angielski minister Churchill został wczoraj na ulicy potrącony przez auto i upadł na bruk, od-nosząc szczęśliwym zbiegiem okoliczności nie-zbyt ciężkie rany na czole i nosie.

DRÓBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE

NOWA KONSTYTUCJA HISZPAŃSKA A ŻYDZI. Nieliczna gmina żydowska w Hiszpanji przy-jęła nową konstytucję republiki hiszpańskiej z u-czuciem zadowolenia ze względu na poręczanie swobody wyznaniowej, zupełnej tolerancji religij-nej i całkowitego zniesienia wszelkich przywile-jów religijnych. Z drugiej zaś strony gmina ma-drycka nie może już obecnie liczyć na żadne ma-terjalne poparcie rządu z powodu rozdziału mię-dzy kościołem a państwem.

25-LECIE KOMITETU ŻYDOWSKO-AMERY-KAŃSKIEGO. W tych dniach upłynęło lat 25 od chwili, gdy wybitny przywódca żydostwa amery-kańskiego Louis Marshall założył komitet żydow-sko-amerykański, organizację dla ochrony praw żydowskich na całym świecie.

MONUMENTALNA BIOGRAFJA HERZLA W JEZYKU WĘGIEŃSKIM. W tych dniach ukazała się w Budapeszcie w języku węgierskim monumen-talna biografja Theodora Herzla pisma wybitnego żydowsko-węgierskiego pisarza dra Józefa Pa-tai. Dzieło zostało wydane przez węgierski komi-тет propalestyński.

ŻYDÓWKA — PIERWSZA KOBIETA DOKTO-REM MATEMATYKI W HOLANDJI. Panna E. Ehrenfest, córka prof. dr Ehrenfesta z Delfty, u-zyskała stopień doktora matematyki. Jest ona pier-wszą w Holandji kobietą-doktorem matematyki.

Właściciel kasach oszczędności nastąpił do wzrostu lokal.

124.30, 124.61, 123.99, Londyn 30.80, 30.88, 30.72. Nowy Jork 8.917, 8.937, 8.897, teleg. 8.924, 8.914, 8.904. Paryż 35.02, 35.11, 34.93, Praga 26.42, 26.48, 26.36, Szwajcaria 174, 174.43, 173.57, Włochy 46, 46.12, 45.88. Tendencja niejednorodna.

GIELDA ZURYCHSKA

Zurych, 14. 12. PAT. Paryż 20.14, Londyn 17.65. Nowy Jork 5.13 i jedna czw., Belgja 71.40, Włochy 26.35, Berlin 122, Praga 15.20, Warszawa 57.55, Budapeszt 90.02 i pół, Bukareszt 3.05.

Wiedeń, 14. 12. PAT. Papiery wartościowe: Lo-sy Tureckie 10.60. Lwów Czerniowce 23, Zie-leniewski 11.

—o—

Spadek wkładów w bankach o 433 milj. zł.

Według danych G. U. S. stan wkładów wszel-kich typów, a więc terminowych, bezterminowych, czekowych etc. bez lokat skarbowych wynosił na dzień 30 IX. br. ogółem 2,565,3 milj. zł., wobec 2,921,6 milj. zł. na 30. VI. br., 3,005,2 milj. na 31. III. br., a 2,998,7 milj. zł. na 31 XII 1930 r.

Jak widzimy z powyższego, odpływ wkładów we wszystkich grupach wynosił w ciągu 3 kwarta-łów br. ogółem 433,4 milj. zł. Gros spadku wkła-dów przypada na banki akcyjne (385,8 milj.), na-stępnie spadek wkładów wykazują oddziały za-granicznych banków akcyjnych, spółdzielnie kredy-towe, Bank Polski i nieznaczne banki państwowe.

WYSOKIEJ RASY JEST PUDER

5 Fleurs FORVIL Paris

skoro każda Pani natychmiast po zapoznaniu się z jego zaletami staje się jego entuzjastyczną zwolenniczką. Subtelny, trwały i wytworny zapach znamionują puder

5 Fleurs FORVIL Paris

Prosimy nie ulegać namowom sprzedawców, usiłujących pudry o ludzko podobnych opakowaniach i nazwach sprzedawać zamiast oryginalnego pudru

5 Fleurs FORVIL Paris

Szkoła Malarstwa i Rysunku A. Terleckiego w Krakowie, Potockiego 11 ogłasza popołudniowy **Kurs dla dzieci** od 8-16 lat z dn. 6 I. 1932 za zezwoleniem M. W. R. i O. P. opłata mies. 15 Zł. Nadto 6-cio miesięczny **Kurs metodyczny rysunków dla PP. Nauczycieli** (lek) szkół powsz. opłata miesięczna 20 Zł. Informacje od 5-8 wiecz. 2241

Konc. Biuro

BUCHALTERYJNO-REWIZYJNE

Wilhelma Beinkrama

Rewidenta ksiąg, zaprzys. znawcy sądów.

Kraków, Lubelska L. 23, Tel. 155-93

Organizuje biura. — Zaprowadza i prowadzi księgowość praktyczną dostosowaną do przedsiębiorstwa i do wymagań SKARBOWO-PODATKOWYCH. Sporządza bilanse. — Przeprowadza rewizje ksiąg — Stały nadzór — itd.

RUTYNOWA NEGÓ PODRÓŻUJĄCEGO

w. dziale farbiarskim na rejon Małopolski Zachodniej za prowadzą poszukujące większe przedsiębiorstwo fabryczne. — Zgłoszenia do Adm. „Now. Dziennika” pod „Delcredere i kaucja”. 2204x

Opuścił prasę pierwszy numer nowego miesięcznika żydowskiego

„NASZE ŻYCIE”

Numer I. „Naszego Życia” zawiera bogaty materiał

publicystyczny, beletrystyczny i ilustracyjny.

renumerata:		Numer okazowy
rocznie	4 Zł 50 gr	
połr.	2 „ 40 „	
kwartalnie	1 „ 25 „	40 gr

P. K. O. 26324 S. Jakubowicz dla „Nowego Życia” Adres redakcji i administracji Warszawa Chłodna 68

Zawodowy kurs, modnego trykotarstwa ręcznego

otwiera szkoła zawodowa dla dziewcząt żyd. „Ognisko Pracy” w Krakowie, ul. Mikołajska 9, II. piętro. Wpisy codziennie w kancelarii szkoły od godz. 11-2-giej, od dnia 10-20-go grudnia. Telefon 158-21.

WOLNE POSADY

AGENCI dla domowej sprzedaży węgla w Krakowie poszukiwani. Zgłoszenia osobiste: Alba, — Kraków, Szczepańska 7, między godz. 5-7. 2267x

Osoba do pielęgnowania starszego Pana poszukiwana od zaraz. Zgłoszenia: Waldman Plac Matejki 6. 945g

Kelnerka otrzyma posadę w Zakopanem nawet niesfacha za pozyczenie Zł 400.— Zgłoszenia pod „Pensjonat” do Adm N. Dz. 944g

SPRZEDAŻ

Wózki dziecięce i lalko we poleca znana od lat 20 firma Botwin, Kraków Florjańska 30. 2145ek

DYWANY ręczne. kilimy: „Dywan” Kraków Podgórze, ul. Kingi 9. — Telefon 116-09 121m

Świeży tran poleca Drogerja, Sanitas” Kraków Długa 18. 2114x

TROCHE HUMORU

— Przeplukałaś, Kasiu, porządnie ryby, zanim je dałaś na patelnię?

— Nie płukałam. Zdawało mi się, że nie trzeba, bo przecież całe życie leżały w wodzie..

cóż znaczy chociażby najładniejsze święta jeśli zimno w nogi? —

Usłyszeć takie słowa z ust naszych najukochańszych jest bardzo przykro, a jednak można temu łatwo zapobiec,

kupując ciepłe obuwie marki „Leo”

Leo

Magazyn Obuwia
ul. Florjańska 35
Kraków

Koldry zakupisz najtaniej w fabryce koldr M. Scharfa, Kraków, Rynek Gł. 11. Tamże przyjmuje się zamówienia oraz przeróbki. 1982x

DOKTORATY I STUDIA AKADEMICKIE

drogą specjalnych kursów. Dyplomy przy ukończeniu studjów. — International Educational Bureau, Boite postale Nr. 524. Bruxelles (Centre Belgja). 2189x

ZDROJOWISKA

ZAKOPANE. Pensjonat „MASCOTTE”, ul. Chałubińskiego, poleca pokoje słoneczne z balkonami, komfort, bieżąca ciepła i zimna woda, łazienki, pianino, kuchnia wykwintna i obfita. Telefon Nr. 283. — Ceny bardzo przystępne. 2166

Zakopane Hotel Pensjonat „Trzy Róże” tel. 279 E. Stamberger uprzejmie zawiadamia P. T., iż dnia 1-gogrudnia przeprowadził się z willi „Granit” do Pensjonatu „Trzy Róże” urządzony pełnym komfortem ceny niskie. 2268x

RÓŻNE

REPARACJE maszyn do szycia, rowerów, gramofonów, wózków dziecięcych, tanio, precyzyjnie, pod gwarancją. Na życzenie odbiór, dostawa do domu bezpłatnie: Telefon 138-77. Skąd maszyn, — Kraków, ZWIERZYNIĘ-CKA 6. 2257x

Żarówki przepalone w każdej ilości przyjmujemy do naprawy. Triumf Kraków, Florjańska 7, I. p

Spółnika do sklepu kolonialno-cukierniczego w śródmieściu przy przynajmniej jednej ulicy poszukuje się, ewentualnie odda się interes w inwentarzem. Kapitał potrzebny 2-3000 dol. Zgłoszenia listowne pod „A. E. 100 do Administr. Nowego Dziennika 942g

Spółnika do drogerji poszukuje. Zgłoszenia Nowy Dziennik Kraków „Drogerzysta” 496g

Unieważniam książeczkę z Kasy Chorych na nazwisko Zofja Paluch. 941g

KORESPONDENTKA ze stenografią polsko-niemiecką szuka posady także na godziny. Zgłoszenia pod „Wytrwała praca” do Admin. „Now. Dziennika”. 901g

LOKALE

Poważne przedsiębiorstwo pragnie nawiązać kontakt z właścicielami lokali w Krakowie, którzy chcą zmienić branżę. To same przedsiębiorstwo poszukuje lokali w śródmieściu. Zgłoszenia pod „Korzystnie” do Adm. N. Dz. 943g

Dwa pokoje kawalerskie lub pojedyncze, osobne wejście wynajmę 946g Groble 16/1 m. 6.

RENUMERATA:	w Krakowie	prow. miesięczn	Zł. 6'00	kwartai.	Zł 18'00
	w Krakowie z odnośnem. do domu		6'20		18'60
	Na prowincji z przesyłką pocztową		6'60		19'80
	Zagranicą z przesyłką pocztową		10'60		30'00

NOWY DZIENNIK” wychodzi codziennie także w poniedziałki i dni pośw a

OGŁOSZENIA: Podstawa obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie. — Strona w tekście i nadesłaniem ms 3 łamy po 74 milim. — Strona za tekstem 6 łamów po 37 milim. — Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. **CENY** w złotych: I strona 1'25. — Tekst 1'—. Nadesłane 0'75. — Za tekstem 0'25. — Drobne od słowa 0'20. Dla poszukujących pracy 0'10 — Gratulacje 12'50 — Za zastrzeżenie miejsca dodaje się 25%